

KÁLVINISTA VILÁG

SZERKESZTI DR. TAVASZY SÁNDOR

Megjelenik minden hónapban kétszer - Előfizetési díja félévre 60 Lel. Egész évre 120 Lel
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 38
Kéziratok, előfizetési díjak ide küldendők

IV. ÉVFOLYAM

1930. MÁRCIUS 1.

5. SZÁM

A mai beteg ember.*

Beteg a mai ember! Beteg nemcsak a hátgerince, nemcsak a vére s nem is csak az idegrendszere, de beteg a lelke. Hiába gyógyítják meg az orvosok a mai ember hátgerincét, ujtják meg a vérét s szuggerálnak belé új idegéletet, mert ha a lelkét meg nem gyógyítják, újból beteg lesz és beteg marad.

Miben áll a mai ember betegsége? Első sorban lelke szétszórtságában. Kérdésessé váltak, sőt kiestek életéből azok az előfeltételek, amelyek tartóoszlopai voltak s ezek helyett megbénult lelke koldusmankóira támaszkodik befelé senyedő, kifelé hivalkodó élete. *A valóságos Uristen helyébe a saját kívánságaiból és kegyeskedéseiből alkotott hamis istenek léptek, az abszolút erkölcsi törvény helyét a kitalált társadalmi törvényszerűség foglalták el, az öntudatos szellemiség értelmező és magyarázó szerepét a tudatalatti ideglete sexualitásból és histeriából kevert ösztönössége váltotta fel.*

A mai ember lelkének nincs centruma s épen ezért önmaga összeszedésére nem képes. Lelke minden érdeklődése kifelé irányul s a határtalan külső érvényesülési vágy, valamint az élet kiélésének vágya hajtja minden tevékenységében. Istenét, világát, lelkét a saját animális igényei szerint alkotja meg s mindenekben önmagához szabja. Miután azonban nincs lelkének önmagánál nagyobb ura, ennél fogva rábizza magát és életét érzelmei, szenvedélyei, ösztönei árjára, amelyek az érvényesülés és élvezet irányába vonják és kergetik. *Ezért a mai ember tipikus megnyilvánulásában kalandor és romantikus, vagy romantikus kalandor.*

Nem vigasztalóbb a mai ember arcu-lata, ha a „vallás“ által meghatározott mivoltában nézzük. Ma ismét megjelent a történelemben az a vallás, amelynek centruma nemcsak nem Isten, hanem az ember, s

amelyben Isten egy határ-fogalomná, vagy kiségitő-fogalomná, vagy hypotézissé vált, akit a mai vallásosság kitolt a világ szélső határpontjára, hogy ne kelljen vele és akaratával számolnia. A mai beteg lelkü vallásos ember borzad Istentől, borzad az ő valódi szavától, mert zavarja, nyugtalanítja, megítéli, válságba juttatja, holott neki nyugalomra, zavartalanságra, csöndre, megbékülésre és kiegyenlítésre van szüksége. Örömmel ragadja meg tehát azokat a kapcsoló-pontokat, amelyek konzerválják az ő megnyugtató, megbékítő, idegesillapító érzelmeit, gondolatait és élményeit. A templomokban önmagát kívánja hallani, azt, ami az ő lelkéből szakadt fel, ami az ő ajkán lebegett s bosszantja, bántja minden, ami az ő lelkének ellentmond, ami az ő szívét megkeseríti, ami nem őt igazolja, nem őt hitelesíti és ami nem mond igent arra, ami neki olyan nagyon-nagyon kedves és tetszetős. *A mai vallásos ember önmagánál marad, önmagában áll és önmagára nézve él. Istene olyan, amilyen ömaga: szánakozó, sajnálkozó, elnéző, megalkuvó, kedves, derült atya.*

A mai beteg lelkü vallásos ember eme jellemének megfelel az élete is. Ez az élet vagy a kispolgári élet szűk horizontjában megy végbe, s a tisztességnek és a becsületességnek kínos pontossággal való betöltésében áll. Vagy a kedves testvéri társaságok által előhívott kegyes érzelmeiben, könnyező ellágyulásokban s a fel-felőmlő meleg érzelmeiben való elmerülésben. Közös vonása mind a két típusu vallásos életnek az a rejtett meggyőződés, hogy az egyik az erényeivel, a másik a kegyességével érdemes, elismert Isten előtt s érdemeiért elveszi jutalmát. Amott a tisztességesség, emitt a szent kegyesség göggye az uralkodó lelki hangulat.

Míg a nem-vallásos „világi“ ember lelki

* Mutatvány szerkesztőnknek „A kálvinizmus világmisziója“ cím alatt most megjelent művéből.

„a szabadkőművesség progresszív intézmény.” Apáthy István pedig nagy naivitással azt vallja, hogy a magyarság életében „még mindig a szabadkőművesség az a szikladarab, amelybe a szabadelvűség, a haladás utáni vágy a maga horgonyát vetheti.”

Közelebről nézve a kérdést, kétségtelen dolog, hogy református keresztyén embernek nincs keresnivalója a szabadkőműves páholyokban. Református keresztyén ember nem támogathat olyan egyesületet, amely az embert Isten fölé helyezi és bálványként táncolja körül. Református keresztyén ember nem vehet részt olyan pogány kultuszokban, amelyek az egy, igaz Isten kultuszának a helyébe lépnek s ezzel az egyedül őt megillető dicsőséget rabolják meg és csufolják ki. És végül a református keresztyén ember nem lehet istenellenes emberek öntudatlan eszköze.

T S.

IGY SZÓL AZ UR...

„Hogy a te kezébe adják...”

Dr. Á. Kuyper.

Ige: Zsolt. 10:14. v.: „Mert te jól látod; mert te figyelve nézed a fáradságot és keserűséget, hogy a te kezébe adják. Te rád hagyja magát az ügyefogyott és az árvának is te vagy a segédelme.”

Valamit erősen nézni, olyan erősen, hogy az ember tekintetét el nem tudja róla fodítani: szavak nélkül is beszédesen, ékesszólóan fejezi ki azt, hogy annak birtoklására erősen vágyik az ember.

Az állatoknál, különösen a háziállatoknál s ezek között is épen a kutyánál jól meg lehet ezt figyelni. Ha játszol vele és magasra emelt kezében fadarabot, vagy követ tartasz, kézen elhajítani: az okos, ügyes állat kezéről, arról, mit dobni készülsz, el nem fordítja tekintetét, feje, szeme arra fordul, merre kezéd és lázas figyelése csak egyet kér, jelent, hogy amit kezébe tartasz, hajítsd el, hogy megragadja, zsákmánya legyen már egyszer.

Ez az eset akkor is, ha gyermekeidnek ajándékot viszel születésnapjának reggelén. Semmivel sem törődik, csak azzal, amit neki viszessz, nem is hallja jó kívánságaidat, arra szegzi tekintetét az ajándékra, hogy add már oda, hogy legyen már az övé.

Amikor valaki nagyon vár egy levelet és végre meglátja azt, aki kezében hozza, nem törődik annak sem személyével, sem beszédével, csak a levelet látja, nézi, hogy végre átadás-sék s olvashassa.

A vigyázatlan útas, ha pénzes-tárcáját elveszíti és visszasietve egy kis gyermek kezében látja megtalálva, nem fogja tudni, hogy volt öltözve, hogy nézett ki az a gyermek. Az elvesztett pénztárca érdekelte egyedül, arra szegte tekintetét, míg ismét biztonságban, kezében tarthatta!

Igy minden körülmények között, ha valaki valamely tárgyat, mi a másé, erősen néz, az azt jelenti, hogy szeretné, ha az a más tulajdonát képező tárgy az övé lehetne.

Ezt a képet viszi át most már merészen a 10. zsoltár írója a mi mennyei Atyánkra.

Ha van az ő szolgálói között olyan, ki fáradtan hurcolja nehéz életterhét, oly erősen nézi fáradságát és keserűségét, míg elengedi, elhagyja és Isten kezeibe megy az át.

Te látod azt a fáradságot és keserűséget, fordításunk erőltlenül adja vissza az eredeti szöveg értelmét. Azt jelenti, úgy kell érteni tulajdonképen, hogy te el nem fordítod szemeidet a mi fáradságunkról, nyomorúságunkról, bosszúságunkról, keserűségünkéről; szüntelenül erősen nézed, figyeled, hogy azzal fejezzed ki szent akaratodat, miszerint a te kezéidbe kell átadnunk.

A te atyai szemed, látásod, tekinteted, mint valami erős mágnes kivonja kezeinkből, hogy a te atyai kezeidbe menjenek át minden mi fáradságaink, bosszúságaink, keserűségeink.

Igy jut igazán érvényre az a pompás záradék, hogy „a te kezéidbe adják.”

„Fáradság és keserűség” nem egyet jelent. Ugyanazt a lélekszorogást, elfogódást, terhet jelentik, de más-más oldalról.

„Fáradság” *actív*, „keserűség” *passív* része mindig a minket érő szenvedéseknek. Azt tudnunk kell, hogy a súlyos megpróbáltatásnak, szenvedésnek mindig két polusa van; az egyik, mi az Isten kikutathatatlan végzéséből indul ki és a másik, mi az emberi szívbe hatol.

Egy sötét folyam az, mi Istentől kiindulva rajtunk átárad és mi semmit sem tehetünk ellene, csak túrnunk és szenvednünk kell. És azt hívja a zsoltáriró *keserűségnek*. De érezzük azt is, hogy ez a sötét ár szívünket ostromolja, abba behatol s mi akkor küzdünk, harcolunk a lelkünket ostromló vizek ellen, s azt nevezi a zsoltáriró *fáradozás-nak, fáradságnak*.

Egyiktől sem kiméltethetünk meg. Fáradalom nélkül a keserűség elpusztítana, keserűség nélkül való fáradozás fellázítana. Csak a mikor egy és ugyanazon szenvedést szívünk fáradalmában át küzdünk és lelkünk keserűségében az *alámerül*, van meg lelkünknek szent egyensúlya, mi békességet nyújt és szívünket megvigasztalja.

Amikor még ingadozik az egyensúly, vagy egyszer megtalálva, megint elvesz, akkor fáj, akkor van megsebezve a lélek. És akkor kezd el a lélek bensőnkben hittől énekelni: „én lelkem miért csüggedsz el, miért nyughatalankod bennem? Bizzál Istenben, mert még hálát adok én neki, az én Istenemnek és szabadítómnak!” 43 zs. 5 v.

A hit a lélek által vezetve s üzelve helyreállítja az egyensúlyt és az mindig az Istennel való közösség kereséséből indul ki.

„Az Urra nézek szüntelen, mert jobb kezem felől vagyok és meg nem rendülök.”

Nemhogy Isten eltávozott volna. Isten sohasem távozik el. De közte és a mi lelkünk között kód ereszkedett le, amelyiken a hit látása megtörik. De a mindenütt jelenvaló újra megjelenik. Lelki szemünk közvetlen magunk mellett fedezi fel; érezzük, tapástartaljuk jelenvalóságát, mint-ha jobbkezünk felől volna. És akkor a gyakorlatban is megvalósul az, mit sokszor oly gondatlanul énekelünk: „nappal kiküldi kegyelmét az Ur, éjjel éneke volt velem.” 42 zs. 9 v.

Újra vele vagyunk és mi ismét vele vagyunk, reánk áradó, felénk özőnlő közösségben.

Alulról az irgalmasság örök karjai fognak át, és hajlékunk felett Isten elrejtettsége lebeg.

Ebben a lelki állapotban veszitek most már észre, hogy szegi Isten figyelő tekintetét a fáradalom és keserűségre, mit oly nehezen hordoztok s mi alatt lelketek roskadozik. Úgy tetszik, mintha az Úr sem te reád, sem komor tépelődéseidre, hanem egyes-egyedül fáradságodra és keserűségedre szegezné atyai tekintetét. És Isten addig abba nem hagyja, míg célját el nem érte, míg a végén meg nem érted, hogy keserűségednek és fáradalmadnak nyomasztó terhét az ő kezébe kell átadnod.

Az Úr nem azért jön hozzád, hogy szenvedésedet meglássa és panaszoljon a te érzékeny szíved panaszával, hanem azért, hogy átvegye a te fáradalmad és keserűséged. De nem veszi erőszakkal, te kell, hogy neki átadjad. Azért nézi olyan szüntelenül, kitartóan és hosszasan a te terhedet, hogy végre megértsed, mit akar ez az isteni figyelő tekintet mondani, és hogy te hitednek egy utolsó erőmegfeszítésével ezt a terhet magasra emeld és Isten oltárára tedd.

És akkor az Úrnak tekintete mintha azt mondaná: „most már ismét gyermeke voltál a te Atyádnak” és szíved úgy érzi, hogy milyen nagy kincs egy olyan irgalmas Istent bírni Atyául.

Az a benyomásunk, mint hogy ha Isten egy pillanatra elfordítaná gondját egészen a világtól, hogy csakis mivelünk foglalkozzék, csak fáradságunkkal és keserűségünkkel törődjék.

Am ne gondold, hogy ettől a pillanattól fogva fáradalom és keserűség nélkül fogsz lenni. Mert hisz akkor a te közösséged Istenel meg lenne törve és te nem értenéd, hogy Isten mit is tett érted.

A fáradalom, a keserűség, mit kezébe vett, nem válik semlegessé. A te neved áll rajta felírva, szíved fájdalom vonja be. A te lelked vére tapad mintegy hozzá. A te fáradságod, a te keserűséged. S bár Isten kezében vannak már letéve, mégis ezer láthatatlan szállal vannak a te belső lelki életedben gyökerezve.

Mert hát nem csupán külső szenvedés volt az, mi szabadon, szíveden kívül helyezkedett reád s mi tőled elvehető, minthogyha az ember egy ruhát levett.

Abban a fáradságban és abban a keserűségben a te saját lelked él, a te saját életed lüktet, a te saját tapasztalataid, észrevételeidnek árja hullámszik és hogy Isten kezébe vehette, az csak onnan van, hogy Ő az irgalmasság örökkévaló karjaival átölelhetett és hogy így lelki életteddel való közösség által létrehozta a te szenvedéseddel való közösséget is. Egyedül csak addig van boldog vigasztalásod, míg Isten benned, a te lelkednek mélységében, tehát belülről, isteni irgalommal a fáradságot és keserűséget mintegy megemeli, hogy ropant súlyával össze ne zúzzon.

Azt is jól értsük meg, hogy Jézuson kívül igazi vigasztalást szenvedéseinkben nem találhatunk, mert olyan lélekbenső közösség a minden irgalmasság Istenével a kereszt vérének kiengesztelésén kívül nem állhat fenn.

Mint „szentek és szeretettek” kell, hogy Isten atyai irgalmasságának vigasztalásában részesüljünk. Szentek pedig Jézuson kívül nem lehetünk. Jézus nélkül csak bűnös teremtések vagyunk, a kárhozatra értettek és nem pedig vigasztalásra méltók.

Igen, még többről van szó. Mikor Isten minket vigasztal, hogy fáradalmunkat és keserűségünket az ő kezébe adjuk át, a mi lelki

harcainkban nem más ismétlődik meg, mint ami a fájdalmak emberét a Golgothán oly páratlanul nagyra tette.

Ott nagyban zajlott le, ami itt velünk kicsinyben történik. De itt is, ott is egyformán áthatolhatatlan mysterium. Isten maga az, ki bűneinknek terhét s így a fájdalmaiknak terhét is magára veszi, hogy a mi elhagyatott lelkünk fáradságban és keserűségben el ne vesszen. Amen.

(Hollandból fordítva.)

Váralmás, 1930. február hava.

Csűrös József,
ref. lelkész, tb. esp.

A kolozsvári Ref. Theológiai Fakultás negyedik theológus konferenciája.

A kolozsvári Ref. Theológiai Fakultás 1930. február hava 3—7. között rendezte meg negyedik theológus konferenciáját. A program naponként áhitatokból, kétszeri konferenciából, egy-egy előadásból és bibliórából állott. A bevezető áhitatot Dr. Nagy Géza theol. professzor tartotta a Galata levél első része alapján, a következő napokon Kolumbán Géza ifj. elnök, Szücs István, Kovács Géza theológusok és Nagy József szenior tartottak áhitatot. — Az első napon Molnár Károly theologus vezette be „Társaimmal szemben való kötelezettségeim” c. konferenciát, amely folyamán áldásos megbeszélés indult meg, kiemelve azt, hogy a theológiai ifjúságnak testvéri közösséget kell maga között kiépítenie. Az előadást Dr. Imre Lajos theol. professzor tartotta: „A mai ifjúság pszichológiája” címmel, amelyben a pszichológiai vizsgálatok különböző módszereit adta meg, és a vizsgálatok eredményét s a nevelő feladatait. E nap délutánján Vásárhelyi János püspökhelyettes vezette be mélyenjáró, Kálvin írásaira és Hitvallásainkra támaszkodó bevezető előadásával: „A tekintély kérdése a ref. egyházban” c. konferenciát. — Az esti bibliórák Jeremiás könyve alapján tartottak meg csoportokban. — Második napon Kadácsy Zoltán és Kristóf György theol. hallgatók vezették be: „A theológiai tanulmányozás belső akadályai” témájú megbeszéléseket, — két csoportban — amelyek azonban a külső akadályok elleni: — különösen a felhalmozott sok óra elleni megnyilatkozásra vezettek. — Dr. Kecskeméthy István: „A prófétizmus a kálvinizmusban” címmel tartott előadást, a címben megjelölt témát fejte ki; d. u. Czirják János theol. hallgató: „Az erdélyi szektákról” tartott ismeretterjesztő előadást. — Harmadik napon Bedő

Béla zabolai lelkipásztor: „A theologus élet és a szolgálat“ címmel vezette be a megbeszélést, amelyben Urunk és Királyunk legnagyobb szolgaságára utalva helyes és áldásos mederbe terelte a konferenciát. — Az előadást e napon Dr. Makkai Sándor püspök tartotta: „A humánnum a theológiában és az életben“ címmel. A remekbe szabott előadás keretében azt fejtegette, hogy a theologus előtt milyen kötelesség áll a humánnummal szemben. A különböző theologiai irányok ismertetése után, melyek vagy tulzásba csaptak át, vagy pedig egészen mellőzték a humánnumot, megállapította, hogy mivel a theologus feladata Isten igéjének a hirdetése, az ígét pedig a világban a világnak kell hirdetni, a humánnummal foglalkozni, azt behatóan tanulmányozni minden theologusnak kötelessége. „Hogyan hirdessem az ígét, a világnak, ha nem ismerem?“ — volt állandó kérdése. — Ő különben minden konferencián megjelent és hozzászólásaival minden tekintetben a megbeszélések elmélyítését eredményezte, különösen kitetszett ez a Bíró Sándor által bevezetett: „A magyar fajtság kérdése“ témájú megbeszélés folyamán, ahol az előadóval szemben, aki Szabó Dezső és a Bartha Miklós Társaság ideológiája követésében látta a magyar fajtság problémájának egyedül lehetséges megoldását, bizonyította, hogy itt Erdély földjén a magyarságnak egészen más problémái és feladatai vannak, amit nem Szabó Dezsőtől kell megtanulnunk, hanem erdélyi koncepcióktól: Bethlen Gábertól, Bocskaytól stb. Az erdélyi magyarságnak nem a névelemzés politikáját kell folytatnia, hanem magyarnak kell elfogadnia mindenkit, aki itt Erdély földjén, ahol magyarnak lenni mindenél nehezebb, magyarnak vallja magát. — Zólyomi Jenő abafajai lelkipásztor: „Hogyan készülőek lelkipásztori pályámra“ c. konferenciának bevezető előadásában a lelkifegyverzet megszerzéséről beszélt; áldásos megbeszélések támadtak nyomában. — Horváth Jenő aninószai lelkipásztor: „Az egyház és a munkásmozgalmak“ címmel tartott előadást egyházi életünk eme legégetőbb problémájáról, amelyben a munkásmozgalmak történetét és az egyháznak a velük való találkozása lehetőségét mutatta ki frappánsan. (Meg fog jelenni az Út egyik legközelebbi számában). — Fazekas Sándor theol. hallgató vezette be e nap délutánján a konferenciát, amelynek címe: „A theologiai hallgató mint ember és mint ker. ember“ elárulja a témát, amelyet bevezető igen helyesen praktikus síkba helyezett; áldásos megbeszélést váltott ki. — Az utolsó napon Makcsay Albert theol. professzor vezette be „Krisztus és Antikrisztus“ c. megbeszélést, elmondva az Antikrisztus történetét, reávilágítva nagy hatalmára. Hogyan harcoljunk ellene? kérdésre a megbeszélés folyamán igen jelentős jeleletek hangzottak el. Az e napi előadást: „A

katholicizmus és a protestántizmus viszonyának mai theologiai megítélése“ címmel Dr. Tavaszy Sándor theol. ig. professzor tartotta, kimutatva a katholicizmus előretörését, kimutatva eszközeit, melyeket talán tudat alatt a protestántizmustól kölcsönzött; (l. Prohászka műveit) s a magunk theologiai felfogása melletti öntudatos állásfoglalást. Az utolsó megbeszélést Ady Béla theol. hallgató vezette be. Tárgya: Az intézettel szemben való kötelezettségeim; a bevezetésből s a nyomában fakadó megbeszélésből bontakozott ki, hogy a kötelezettségeinket alma materünkkel szemben mindenkor a hála szabja meg s hogy intézetünk szelleméhez a világban mindenütt hűeknek kell maradnunk még akkor is, amikor a világias gondolkodás súlyos problémákat állít elénk Isten ügyének szolgálatában. A konferencia megerősítette az 1928. konferencia határozatát, amely kimondja, hogy az intézetből eltávozó generáció évi jövedelmének fél százalékát küldi be az intézet tanulmányi segélyalapja javára. — A konferenciát Dr. Tavaszy Sándor theol. ig. prof. áhítata zárta be, melyet Jeremiás I. 1—10. és 15—19. alapján tartott meg, kimondva Isten szolgájának mindenkor megmaradó programját: gyomlálj, irtsd, pusztíts, rombolj — de! — építs és plántálj! Nagy József.

Még egyszer: Károlyi vagy Károli?

Lapunk mult évi utolsó számában kimutattam és bebizonyítottam, hogy az első teljes magyar bibliafordító nevének Károli alakban használata írásban sem jogos, elvetendő, mert a Károli alak nem eredeti alak, nem a bibliafordítótól származik. (Kiejtés szerint ugyanis Károlyi és nem Károli.)

A bibliafordító magát seholye írta Károlinak. Hanem írta Cároli-nak a vizsolyi biblia előszavában. Ez az alak bár nem kézírásban maradt ránk, mégis eredetinek tekinthető. Van is hagyománya, története. Szenczi Molnár Albert is, Cároli alakot használ mind a hanai, mind az oppenheimeri kiadásban.

Van még a bibliafordító nevének egy még eredetibb, mert sajátkezű levélben fennmaradt alakja így: Cároly. (Századok 1875. évf.). Mint utólag megállapíthattam, ennek az alaknak is van hagyománya, története. T. i. Tóthfalusi Kis Miklós fordította biblián, még pedig úgy az 1785-dikin, mint az 1700-diki amsterdamin, az első bibliafordító neve így fordul elő Károly Gáspár.

Felvetődik az a kérdés, hogy vajjon Kis Miklós miért nem tartotta meg az addigi Cároli alakot, miért írt Károlyt? Talán azért, mert valami oklevélben látta a bibliafordító névalírását Carolj alakban? Épen nem. Tótfalusi Kis Miklós az addig használt Cároli alakot nagyon is idegennek, a magyar helyesírással és kifejezéssel ellenkezőnek tartotta. Ezért változtatott rajta, közelebb hozta a magyar helyesíráshoz, mely az ő korában már a c betűt c-nek írja és ejti, viszont a k hangot nem c-vel, hanem k-val jelzi. De Kis nemcsak a szó elejét, hanem a végét is közelebb akarta hozni a kiejtéshez és kora helyesírásához. A li betűcsoport helyett írt lj-t azon az alapon, hogy ott j-féle hang (ly, illetőleg j) hangzott. E magyárosítás közben ösztönös érzéssel a bibliafordító kezeírásában ránk maradt alakhoz jutott anélkül, hogy arról tudott volna.

Módomban állt utólag megállapítani a mai állítólagos eredeti (?) Károli alak első megjelenését. Az eredetinek vélt Károli alak a biblia hetedik, 1704-ben Kasselben megjelent kiadásán fordul elő először. 1704 előtt a Károli alak nem fordul elő, tehát nem eredeti. Hanem az is magyárosított alak a Cároli helyett, az akkori gyakorlatnak megfelelően. Ugyanis az ly betűt abban a korban már írták ly-nek is, de igen lj-nek is (mint Kisnél is látjuk), de írták még (el a XIX. századig) a li betűcsoportot is.

Ma azonban a li helyett mindig ly-t írunk, ly-t (illetve j-t) mondunk. Tehát ideje főlhagynunk a Károli alakkal, mely nem eredeti s amelynek helyesírása valahogy megfelelt a XVIII. század helyesírásának. De nem felel meg a név hangtestének, nem a mai helyesírásnak.

Az első bibliafordító neve helyesen: Károlyi Gáspár.

Kristóf György.

A rádió az antinikotinista mozgalom szolgálatában.

A rádiónak nem vagyunk feltétlen maradék nélkül hívei. Legfennebb csak addig a mértékig, ameddig ez a nagyszerű találmány az Isten országa terjesztésének, — keresztyén kultúrának, — a közegészségügyi- és közgazdasági ügyeknek a szolgálatában áll. Hála Istennek ilyen munkát is végez.

Nagyernyében rádió mellett gyűlésezik a Hitelszövetkezet. A derék lelkipásztor, — szövetkezeti igazgató — hűsz pere szünetet ad, hogy annál figyelmesebben hallgathassák egy kiváló budapesti orvosnak, „A dohányzás veszélyei” című előadását. Az atyafiak hallgatják, — erősen hallgatják...

A végén négy szövetkezeti igazgatósági tag, — egyben presbiterek is, — fogadalmat tesz, hogy soha többé nem dohányzik. Másnap még heten jelentkeztek hasonló fogadalomtétele a derék lelkipásztornál.

Erdélyi Béke.

Hát van ilyen? Nem merész és ifjú állítás vajjon ez?

Bizonyos, hogy nem mertem volna leírni, ha nem kaptam volna reá olyan indítást, amelyik valósággal kényszerített arra, hogy leírjam. Nem szívesen tesszük azt meg, amire kényszerítenek, de talán sohasem írtam ilyen örömmel, mint most. Ez a kényszer pedig nem valami tekintélynek oktrojáló hatalma volt, hanem egy újságcikk, amelyik katolikus testvéreink lapjában, a *Katholikus Világ*-ban jelent meg.

„Emlégszük mi is Bethlen Gábort” címmel írta valaki ezt a cikket. Most a háromszázados évfordulókor Bethlen Gáborról írott cikkeket már egészen megszoktuk és mégis egészen más ez a cikk, az „altera pars” írása; olyan amelyik visszhangjaként ez az igénytelen írás született.

És ez a cikk méltán megengedi nekem, hogy címnek ezt írjam: *Erdélyi Béke*. Odakinn, túl a határon magyar nyelvű református és katolikus testvéreink között bizony nincsen békekesség, de hol is van ma ezen a világon?

Itt Erdélynek a földjén. — Vajjon egy újságcikk vindikálhatja-e magának azt a jogot, hogy belőle békekessgre való törekvést olvassanak ki? Itt Erdély földjén, ahol mi kisebbségek egymásrautaltságunkban könnyebben nyujtunk egymásnak baráti kezet, mint bárhol máshelyen?! Ha egy felszínes, „csak hogy írjunk valamit” tendenciából született írásról lenne szó, akkor nemmel felelnénk, de ennek a cikknek írója azt mondja Bethlen Gáborról, hogy valóságos szívügye néki a nagy Fejedelem. És amikor katolikus testvéreink nagy lapja helyet adott ennek az írásnak, akkor bizonyára feltehetjük azt, hogy a katolikus világ egyet ért a cikk írójával s elismeri, hogy ma nekünk kisebbségben levő magyaroknak mindig, mindenben, mindennel ama béke mellett kell demonstrálnunk s azt kell kiépítenünk egymás között, amelyet Bethlen Gábor képviselt s amely az ő öröksége.

És ebben a *Katholikus Világ*-ban katolikus ember ezt a két szót írta le: *református Testvéreink*. Álljunk meg itt! Hogyan, mi az eddig *eretnekeknek* tartott reformátusok *testvérei* vagyunk a katolikusoknak? A jó Isten ilyen nagy közelségbe hozott bennünket nagy Fejedelmünk alakján, emlékének keresztül? Az első hang most évszázadok után vajjon újra Erdély földjéről, újra innen induljon világhódításra? S addig, amíg odakinn a sok *Eintigungsbewegung* hiában várta a katolikus testvéreink kézadását, itt ebben a kicsi országban újra bizonyosság támadjon: mindnyájan egy test vagyunk Krisztusban...

„Nézd Bethlen udvarát — mondja a cikk írója — világhírű tudósokat gyűjtött maga

köré, az akkori világ könyvíróit és művészeit. Egy csuhás barát is van közöttük, a nagy református fejedelem udvarában: Káldi György bibliafordító. No, ha ő nem szégyelt bennünket és megbecsült, mi se szégyeljük őt 300 év után és *becsüljük meg szerető visszaemlékezéssel.*“

Ezután a cikk elmondja, mi módon került Bethlen a katolikus Lázár grófok szárhegyi birtokára. (Lázár leány volt az anyja). Itt töltötte ifjúságát és talán itt szította magába „az oknélküli, haszontalan, türelmetlen szenvedtetés“ egész életére való mellőzését.

„Bethlen Gábor hosszú uralkodását becsületes jó türelmesség jellemzi a hazajabeli katolikusok iránt, bár külföldi nagy hadjáratainak éle a katholicizmus felé meredt általában. Még arra is gondja volt, hogy cselédek, rabok az udvarában se maradjanak, ha katolikusok voltak, katolikus lelkész nélkül. *Senkit soha meg nem bántott vallási érzésében.*“

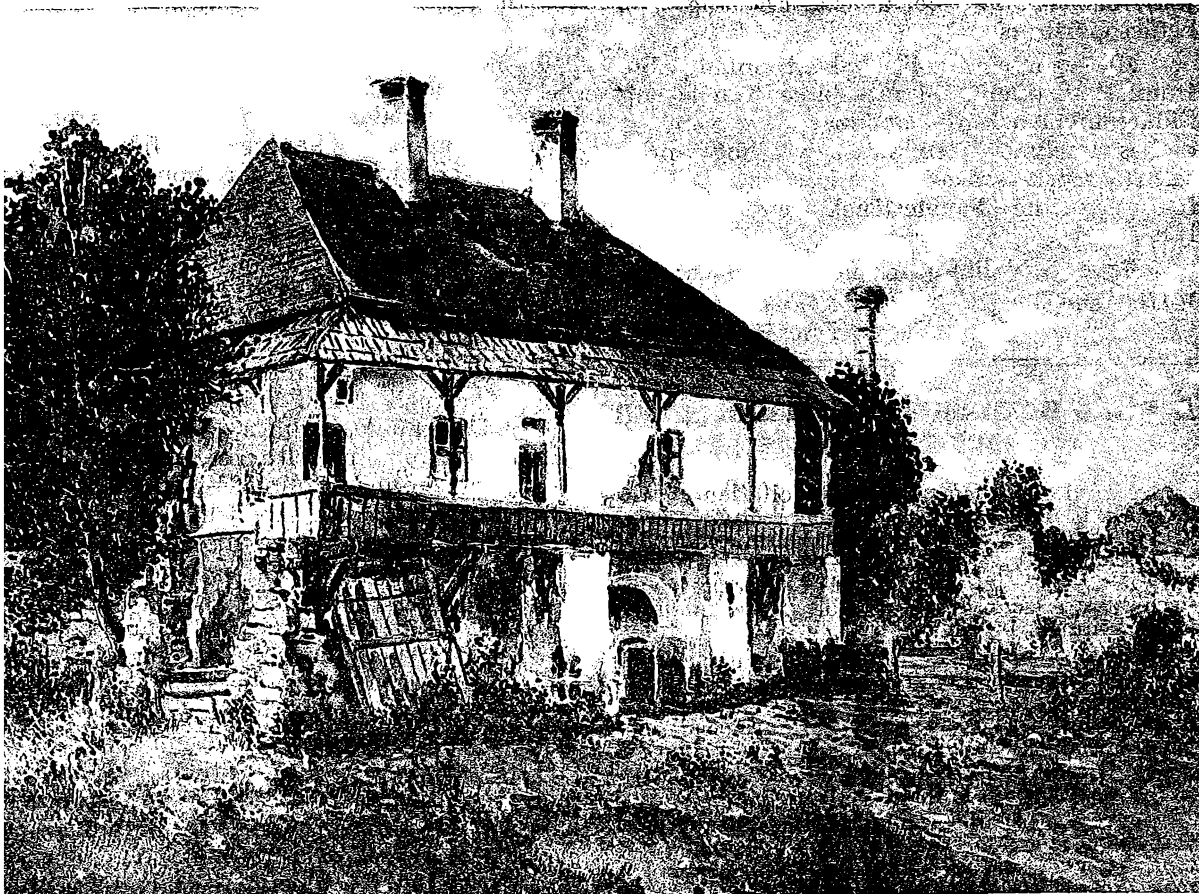
Romokban hever már a kastély, ahol árvai életét töltötte. Csak a középső ősi egyemeletes fészek van meg belőle. Borzalomra nézni. Disznók lakják az udvarát. A földszinten tőköt, paszulykarót tartanak. Az emeletre nem szabad felmenni, életveszélyes, minden pillanatban összeomolhat. Én ezt még nem tudtam. Be akartam menni Bethlen Gábor szobájába és az emeleti, korhadtt tornác velem

szakadt ki tavaly. Csak a jó Isten őrizett meg. *Formair* igazgató úr, aki a széjjelszedett Lázár birtokára vigyáz, látta rajtam azokat az ütéseket, mikor a konyhájára bevánszorogtam az omlás közül. De nem látta senki az ütéseket a szívemen, a soha el nem muló kékjét a fájdalomnak, ahol az a rom és piszok megütött. Hogy a tűz, a víz, a közöny így elbánhatott lassankint a drága emlékü házzal. Erdély legnagyobb emberének gyermeki tanyájával.“

Eddig tart a cikk. És írták az Urnak 1930. esztendejében Erdély kincses fővárosában. Írták akkor, amikor mi már azt hittük, hogy a magunk bajával csak mi törődünk; úgy ahogy. Írták akkor, amikor körülöttünk még mindig ég a világ, bár konferenciák hirdetik a békeséget. Írták azért, hogy észrevegyük? Elsősorban azért, mert a katolikus testvéreinknek is szívügye Bethlen Gábor! Bethlen Gáboron keresztül testvéri kezet nyújtottak nekünk. *Úgy-e elfogadjuk?*

Katolikus testvéreink békére vágnak. Békét akarnak, mint ahogy Bethlen idejében volt. Az „erdélyi gondolat“ egyenlő az erdélyi béke gondolatával...

Vajon világégés mulásán, romjain meg tudjuk-e ragadni egymás kezét úgy, ahogy Bethlen Gábor örökségének birtokosaihoz illik?! *Nagy József.*

A szárhegyi gróf Lázár-kastély középső épülete, ahol Bethlen Gábor ifjú éveit töltötte.
(Daviaczky Rezső aquarelje; Dr. Tavasz Sándor tulajdona.)

„Igy szól az Úr“ rovatunkban a Csűrös József tb. esperes fordításában bemutatjuk a nagy holland kálvinista theológusnak: Kuyper Abrahamnak egy szép bibliai meditációját. Csűrös József Kuyper több, nagyjelentőségű művének a magyarra fordításán dolgozik.

Református gyülekezetek Oroszországban. Az Európai Egyházak Központi Segélyirodája, mely Zürichben székel s melyet dr. Keller Adolf sveízi pap vezet, a német és amerikai egyházak anyagi segítségével az elárvult odesszai református gyülekezet számára egy lelkipásztort állított. Az új lelkész, a hívek kitörő öröme között nov. 27-én foglalta el állását s ez volt az a vasárnap, mikor évek hosszú sora óta megint először hangzott ref. igehirdetés Odesszában. Reménylik, hogy a szovjet kormány az új lelkésznek a működési engedélyt megadja. A Szentpétervárt (Leningradban) fennállott német ref. egyház azonban nagy bajban van: mivel a gyülekezet nem tudja fizetni az adót, a hatóság a templomhelyiséget mozi céljaira el akarja venni. Ez szomorúan mutatja azt a helyzetet, amiben sok oroszországi ref. egyház-kozság van.

A segélyiroda vezetője, dr. Keller sürgős távirattal fordult minden nagy ref. egyházhoz, melyben elmondja, hogy ezer és ezer földműves család akarja elhagyni Oroszországot az elviselhetetlen állapotok miatt és Kanadába akar költözni, a kanadai kormány azonban nem akarja befogadni őket, mert az ország gazdasági helyzetét félti a nagy bevándorlástól. Most több ezer ilyen család van elképzelhetetlen szenvedések és nélkülözések közt gyűjtőállomásokon Moszkva mellett, Hamburgban és Brémában stb. A legtöbb közülük evangélikus. A segélyakció élén Fritthof Nansen a híres norvég sarkutazó áll. A felszólítás kapcsán az amerikai ref. egyház már meg is kezdte a gyűjtőakcióját erre a célra.

Felvetődik a kérdés, mi mit tehetünk és teszünk ezekért a testvéreinkért és gyülekezetekért, melyek bármily messze vannak is tőlünk, mégis a mi hitünk cselédei. Esetleges adományokat szívesen közvetít lapunk szerkesztősége, de aki adományt küldeni nem tud, az is imádságába foglalhatja őket.

A budapesti „Kisfaludy-társaság“ folyó évi február 9-én tartotta 83-ik közgyűlését és egyben megemlékezett Kisfaludy Károly halálának századik évfordulójáról.

A kolozsvári ref. Ifjúsági Keresztény Egyesület főiskolás-megbeszéléseinek újabb ciklusa folyó évi február 15-én kezdődött és tart április hó 12-éig. Ezek az előadások minden héten szombaton este tartanak a kolozsvári ref. theológián.

Dr. Imre Sándor egyetemi tanár a nemrégiben megtartott budapesti konferencián többek között rá mutatott arra, hogy a lelkipásztornak embernevelő művészettel is kell rendelkeznie. Ahhoz, hogy az embernevelésnek valóban művésze is tudjon lenni saját magának kell egyetemes műveltségben, lelkiéletben, öntudatosságban ember- és életismeretben minden más ember fölött járnia, nem az önteltség caesari vagy nietschei elbizakodottságával, hanem a tisztább világban élő és járó lelkek felsőbbrendű fenkölttségével.

Budapesten folyó évi március 15-én ünneplik meg a magyar újságírás 150 éves jubileumát.

A kolozsvári református Ifjúsági Keresztény Egyesület első félévi munkájának eredményéről nagy vonásokban most számol be. Ebből megtudjuk, hogy

a Dónát-úton, ahol 46 református család él 138 lélekszámmal, az Egyesület által létesített imaház bérleti összegéről, amiként a múltban, úgy ez év folyamán is, közadakozás útján gondoskodott. A rendszeres istentiszteletek tartását pedig theológus testvéreink végezték.

Az alsóváros részéhez tartozó Botond- és Krizbaiúton a rendszeres vallásos összejöveteleket megszervezte és a bibliaórák megtartásáról ugyancsak theológus testvéreink útján gondoskodott.

Kolozsvárhoz közel fekvő Kardosfalván, az ottan lakó 58 lelket számláló hittestvéreink lelki gondozását ugyancsak theológus testvéreink útján biztosították.

Tagjai rendszeresen látogatták a kolozsvári szegényházakban elhelyezett és elaggott református hittestvéreinket, úgyszintén a kolozsvári fiatalokruak fogházába beutalt fiatalokruakat is.

A regáti misszió, valamint külmissziói munkában is részt vett tagjai által és minden lehető megtett, hogy az adott körülmények között, eredményt tudjon felmutatni.

Munkaterületét képezte a kolozsvári inasmisszió is. Itten is theológus testvéreink és más tagjai az Egyesületnek, úgy a patronazs, mint a vallás tanfuttatás terén igen szép eredménnyel működtek. Tervbe vette az Egyesület egy Inas Otthon létesítését is, amely egyelőre két szobából álló internátussal és egy olvasó-játszó szobával a megvalósulás előtt áll.

Az Egyesület eredményes munkáját dicséri a 20 fiú és 11 leány bibliakör is, ahol a bibliaköri tagok a legnagyobb odaadással készülnek Isten országának a megalapozására.

A magyarországi Országos Református Tanár-Egyesület a Balaton mellett üdülőházat létesített.

A budapesti ref. Theológián dr. Pruzsinszky Pál halála folytán megüresedett egyháztörténelmi tanárséket, dr. Csekey Sándor, v. szalkaszentmártoni ref. lelkésszel töltötték be.

Az anglikán egyház kebelében súlyos vita merült fel a katolikus szertartások felé hajló püspökök és a lelkészek jelentékeny része között, akik a régi tradíciókhoz féltékenyen ragaszkodnak. Szüvedélyes vita indult meg a két álláspontot képviselők között, amely aztán utcai tüntetésre is alkalmat adott.

A Református Híradó, — Nagyváradon megjelenő laptársunk, — állandó rovatot nyitott a „Nagyvárad Református Árvaház“ részére magánosoktól befolyó adományokról. Legutóbb megjelent januári számában közli, hogy a mezőtelki-i ref. egyházközség hivei (lélekszám: 558) 21 drb. törölközőt, 110 kg. lisztet, 360 kg. burgonyát, 22 kg. paszulyt, 65 drb. tojást, 9 kg. hagymát, 7 kg. zöldséget, 10 kg. tengerit, 2 liter diót és 770 Leut gyűjtöttek össze a lelkész nevének irányítása mellett és küldték be az Árvaház céljaira. E szép és igazi keresztényi cselekedet magáért beszél, dicséretre nem szorul. De önkéntelenül felvetődik a kérdés lelkünkben, hogy vajon a mi szászvárosi árvaházunk mikor lesz abban a helyzetben, hogy hasonló rendszeres adakozásokról beszámolhasson?

Kovácsnán a református egyházközség bérházában létesített Kultúrházat január 26-án fényes ünnepek keretében avatták fel és adták át a forgalomnak.

A kolozsvári református leányfőgimnázium volt növendékei a szegény sorsu tanulók felségélyezésére február hó 9-én, a kolozsvári ref. Theológia dísztermében, nagyszerűen sikerült hangversenyt rendeztek.

Dr. Ravasz László református püspök és neje, szülei, rokonság és régi jóbarátai meglátogatása végett Erdélyben időztek. Február 6-én érkeztek meg és 12-én visszatértek Budapestre.

A kolozsvári református Theológia Fakultása akadémiai estélyeinek második ciklusa folyó évi febr. hó 25-én kezdődött és folytatódik minden kedd este. Az első előadást: dr. Imre Lajos theol. tanár tartotta „A ker. ember és a pénz” címmel.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület a kolozsvári református Theológia IV. éves hallgatói részére pályamunkát tűzött ki. A pályatétel címe: „Adott-e Krisztus gazdasági programot?” A pályázati határidő folyó évi április hó 1. Az első legjobb munkát 1000 leuval, míg a második legértékesebb munkát 500 leuval díjazták. A pályamű egy nyomtatott ívnél nagyobb nem lehet.

Az Unitárius Irodalmi Társaság elnöksége, dr. Ferenczy Gábor elnök, egyházi főgondnok adományból 5000 lei pályadíjat tűzött ki, unitárius vonatkozású történelmi elbeszélés, költemény, avagy festmény elkészítésére. A pályázati határidő 1930. szeptember 1.

A református theológiai tanárok szokásos évi konferenciáját a folyó évben január 31. és február hó 1-én Debrecenben tartották meg. A konferencia egyik legfontosabb tárgya a theol. tanterv revíziójának a kérdése volt. A kolozsvári ref. Theológiát dr. Tavaszy Sándor theol. igazgató és dr. Gönczy Lajos kolozsvári ref. theol. tanár képviselték.

A debreceni református „Dócy”-leánynevelő intézetnek 1500 növendéke van.

Magyarországon a baptisták száma tizenegyezer; az egész világon tizenegymillió baptista él.

Nagyikikindán a református presbiterium két amerikai szokást honosított meg. Az egyik: hogy a gyermekek istentisztelet alatt ne huzakodjanak fel a karba és az orgona háta mögé, ahol legjobban kivannak téve a figyelmetlenség és rendetlenkedés veszélyének, hanem lent üljenek a templom közepén. Nagyon jó szokás ez. Ennél csak még egy van jobb. Ha minden gyermek az istentisztelet alatt édesapja és édesanyja között foglal helyet. A másik: hogy az istentisztelet végén a lelkész hagyja el helyét legelőször, megáll a templom ajtóban és mindenkivel kezét fogva néhány szót vált. Ez egy nagyon kedves amerikai szokás. A gyülekezet nemcsak a szószéken látja a lelképásztortát, hanem mindenki személyesen is találkozik vele.

A magyarországi Protestáns Központi Hiteliroda, mintegy másfél évvel ezelőtt tárgyalást kezdeményezett az ottani protestáns egyházhoz tartozó intézmények részére kölcsön szerzés céljából. Sikertült is a Rollins and Sons csikágói cégnél kedvező feltételek mellett ötmillió dolláros kölcsönt szerezni. A kölcsön lekötése után kedvezőtlenre fordult az amerikai kötvénypiac helyzete s így akkor egy és egynegyed millió dollár került kifizetésre. Most mikor az amerikai kötvénypiac hangulata kedvezőbbre fordult, újabb tárgyalások indultak meg és minden remény megvan arra, hogy a még meg nem kapott 3 és háromnegyedmillió dollárt is mielőbb folyósítják, 7 és fél % kölcsönkötvény, 100 %-os kifizetési árfolyam mellett.

Budapest székesfőváros, a könyvtárrá átalakított Wenckheim grófi palota könyvtári berendezésére 350.000 Pengőt szavazott meg. (A mi pénzünk szerint 10.500.000 leit.)

Elberfelden (Németország) tartja a református egyházak világszövetségének európai tagozata, ez évi nagygyűlését folyó évi szeptember 9—12. napjain.

Dr. Makkai Sándor ref. püspök, Mester Mihály és dr. Illyés Gyula ig. tanácsi előadók kíséretében, a bukaresti református egyházközségben folyó évi jan. 20—22. napjain vizsgálatot tartott.

Oroszországban újabban elrendelték a templomok és zárdák lerombolását. A rombolás a többszázéves Simon-kolostor felrobbantásával vette kezdetét. Egyidejűleg az iránt is szigorú intézkedést tartalmaz a fenti rendelkezés, hogy az összes misszionáriusok a legrövidebb idő alatt hagyják el Oroszországot.

Párisban folyó évi január 25-én este 9 órakor a Saint-Marie ref. templomban Baltazar Dezső ref. püspök istentiszteletet tartott.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság Tordán az ottani Református Nőszövetség rendezésében sorozatos irodalmi előadásokat tartott. Előadóként szerepelt: dr. Császár Károly kolozsvári ref. leánygimnáziumi tanár, aki a Himnusz szerzőjéről: Kőlcsey Ferencről, Kovács Dezső kolozsvári ref. főgimnáziumi igazgató pedig Vörösmarthy Mihályról tartottak előadásokat.

A Kaspi-tó partján egy új kaukázusi néptörzset fedeztek fel. A jasszaiak, — így hívják ezt a néptörzset, — Asszerbeidzsam északi részén laknak, paradicsomi boldogságban. Egyetlen törvényük van és ez: minden férfinak megtiltja a munkát. A férfiak részére itten szegényt jelent a munka, viszont a nők ezt szórakozásnak tekintik. Az asszonyok maguk válasszák maguknak azt a férfit, akivel élni akarnak és így a házasságkötés, úgyszintén a válás is az asszonytól függ.

A magyar statisztikai hivatal az egyes államok nemzeti vagyonára nézve kiadott legújabb kimutatása szerint leggazdagabb állam Svájc és a legszegényebb Szovjetország. A dunai államok között első helyen áll e tekintetben Csehszlovákia, azután következnek Jugoszlávia, majd Románia, Ausztria és végül Magyarország.

Csehszlovákiában az igazságügyminiszter kijelentette, hogy tekintettel arra, miként már női fungens ügyvédek vannak, közelebről nőket is neveznek ki bírálóká.

A Királyhágó-melléki ref. egyházkerületben, központi rendelkezés folytán, — már a tanév megindulásakor kezdetét vette a konfirmációját oktatás.

Az erdélyi irodalmi Egyesületek január 19-én Nagyváradon tartották meg közös értekezletüket.

Nagyváradon a Református-Kör január 12-én Csokonai Vitéz Mihály emlékünnepelet tartott.

Bázelben, ahol Nietzsche 20 éves korában kezdte meg egyetemi tanári karrierjét, ahol Böcklin született és ahol ma a legtokéletesebb és a legtöbb vegyszeti cikkeket gyártják, — él a legtöbb milliomos. Bázelnek vagyon nélküli polgára nincs és koldusa még kevésbé.

A baróti dalálda jeligéjére meghirdetett pályázaton az első díjat „Elhagyatva” jeligés mű nyerte meg:

„Népek tengerében
Tengernyi veszélyben
Ezer éve őrzi
Ezred éve zengi:
Szent dalát a székely.”

Német kezdeményezésre nemzetközi diákcserével kísérleteznek a világbéke érdekében. Németország már a közel jövőben több angol iskola növendékét fogja hosszabb időre vendégül látni.

A csehszlovákiai magyar főiskolai hallgatók „Sarlósok” néven tömörült csoportja Scherer Iosonci tanár érdekében, akit harminc évi szolgálat után, hamis irredenta vádak alapján kényszernyugdíjaztak, — kihallgatáson jelentek meg a köztársasági elnöknel és kérték tanáruk ügyének újra való felvételét és igazságos elbírálását.

Budapestnek 960.995 lakosa van, akik 21634 épületben laknak; 337 iskolájában 5198 tanerő, 99906 növendéket oktatott. A budapesti fővárosi könyvtárt egy év alatt 163.338, az egyetemi könyvtárt 53.170, míg a múzeumot 698.986 egyén látogatta.

Rómában a vatikáni törvényszék, melynek bírái papok voltak, a napokban tartotta az első bünygyi tárgyalását. Vádlott a Szent-Péter bazilika perselyéből 7 lírát lopott el. Ezért 3 hónapi büntetést kapott.

Magyarországon a szegedi Fogadalmi-téren árkádos Pantheont építenek, a magyar nemzet nagyjai számára. Istók János szobrászművész most fejezte be Brassai Sámuel szobrát, amelyet szintén a szegedi Pantheonban fognak elhelyezni.

Gyallay Domokost az erdélyi regényírót, novellistát és a „Magyar Nép” szerkesztőjét, — Babits Mihály, Kosztolányi Dezső és Sebestyén Kálmánnal egyetemben, — a Kisfaludy-Társaság rendes tagjává választotta.

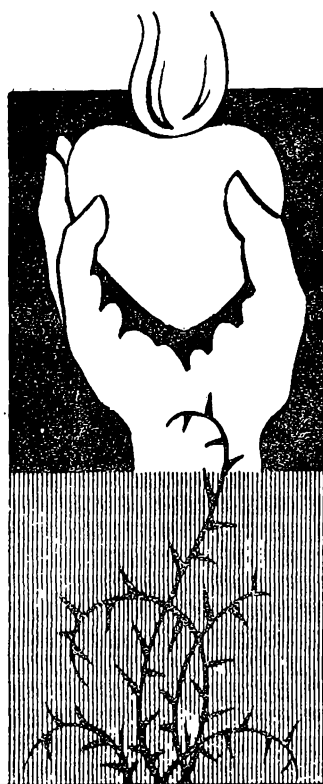
KALVINISTA VILAG

TARTALOM:

Dr. Imre Lajos: A keresztyén ember és a pénz. **Igy szól az Ur. G. L.:** Isten az, aki szeret. **Egyházunk munkája.** *Deák Ferenc:* Református kórház. Hírek a marosi egyházmegyéből. *Szabolcska Mihály:* Nehány szó Csekme Ferencről és könyveiről.

Irodalom - Művészet.

Krónika.

IV. ÉVF.

1930.

SZERKESZTI: DR. TAVASZY SÁNDOR

6.

S Z Á M.

Megjelent.

Megjelent.

Dr. RAVASZ LÁSZLÓ:

H A Z A F E L É

Nők számára kiadott Imádságoskönyv.

Indiai vékony papíron, igen tetszetős kiállításban 200 lei. Kapható: az IFJU ERDÉLY kiadóhivatalában. Kolozsvár. Ref. Theologia.

Dr. Makkai Sándor: **A MI UTUNK**

Tartalmazza a kiváló szerzőnek a legújabb beszédeit, előadásait, cikkeit stb. stb.

A r a 2 0 0 L e i

Kapható az „IFJÚ ERDÉLY” kiadóhivatalában Kolozsvár, Ref. Theologia.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság, Cluj-Kolozsvár,

Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Marosvásárhelyen, és Nagyváradon.

Saját tőkéi 97 mil.10 lej.

Affiliált intézelei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár R.-T. Tordán. Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed. Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhelyen és Sz.-keresztúron. Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel R.-T. Szászrégenben és Népbank R.-T. Bánf. hunyadon, Szamosújvári Hitelbank R.-T. Szamosújvár.

Betéteket elfogad.

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Engedélyezett devizahely.

Áruraktárai a vasút mellett.

GAZDÁK **TAKARÉKPÉNZTÁRA** mint szövetkezet

KOLOZSVÁR,
Calea Victoriei
38

Betéteket legelőnyösebben kamatoztat, váltókölcsonöket folyósít.

Felhívjuk a figyelmet a

vasárnapi iskolai Ellenőrző könyvecskére,

mely arra szolgál, hogy a növendékek óralátogatását úgy ellenőrizhessük, hogy egyúttal a szorgalmasakat jutalmazzuk. A kemény kartonlapra nyomott könyvecske első oldala a növendék nevének feltüntetésére szolgál, második oldala aranymondásokat tartalmaz, harmadik oldalán egy szép kalotaszegi templom képe van a csillagos éggel, negyedik oldalán az egész évi vasárnapok foglalnak helyet. A könyvecske mellé különböző színű papircsillagok vannak mellékelve, melyeknek az a rendeltetése, hogy a növendék minden óralátogatása alkalmával felragasszon egyet a harmadik oldalra. A csillagok számával és a negyedik oldalán levő naptár segítségével pontosan ellenőrizhető a növendék óralátogatása.

A könyvecske az „Ifjú Erdély” iratterjesztésében (Cluj, Reform. theologia) rendelhető meg darabonként két leus árban (és porto). — Melegen ajánljuk vasárnapi iskolai vezetőink figyelmébe.

KÁLVINISTA VILÁG

SZERKESZTI DR. TAVASZY SÁNDOR

Megjelenik minden hónapban kétszer - Előfizetési díja félévre 60 Lel. Egész évre 120 Lel
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 38
Kéziratok, előfizetési díjak ide küldendők

IV. ÉVFOLYAM

1930. MÁRCIUS 15.

6. SZÁM

A keresztyén ember és a pénz.*

Az, hogy pénzemet hogyan használom, attól függ, hogyan gondolkozom Istennek az én életemre való igényéről. Egyetlen keresztyén ember sem tagadja, s ha tagadná is, Isten ígéje akkor is világosan megcáfolja, hogy Isten feltétlen és osztatlan uralmat gyakorol felette. Ebben a kérdésben minden elmagyarázás és saját magunknak hamis érvekkel való megnyugtatása haszontalan és csak pillanatnyi. Isten Úr mindenek felett, uralmát mindenre kiterjeszti és minden ember súlyos felelősség alatt áll abban, hogy Istennek ezt a feltétlen uralmát elismerje és az életében ahhoz alkalmazkodjék. Isten ígéje azonban tovább megy annál, hogy elég Isten uralmát és hatalmát elismerni. Már az hogy mindent Istentől nyertünk, mindent Ő adott és Ő vehet vissza, egyszerre tarthatatlanná teszi a saját igényünket a saját életünkre és javainkra. Semmit sem mondhatunk magunkénak, az életünket sem, családjunkat sem, munkánkat sem, vagyónkat sem. Isten sokszor keserves leckékkel tanít meg rá, hogy amit magunknak akarunk tartani és az Ő hatalma alól ki akarunk vonni, hogyan veszi el váratlanul. Nehéz dolog ezt nemcsak szóval ismerni el, hanem világosan látni is az életünkben. Az ember szeretne mindig megtartani magának valamit, kivonni Isten hatalma alól, függetlenné tenni tőle és a saját rendelkezése alatt tartani. De nem lehet.

Pedig Isten Igéje nem csak azt állítja, hogy minden Istené és nekünk csak Ő adott át olyan dolgokat, melyeket a mi tulajdonunknak nevezünk, hanem azt is, hogy Isten ezeket azért adta át, hogy ezekkel neki szolgáljunk. A legnagyobb és a legkisebb dolog, a pénzünk épen úgy, mint szellemi erőnk, időnk, munkánk, családjunk, egyházunk, nemzetünk, arra való, hogy ezek által

és ezekben álljunk Isten szolgálatára. Ha egy szolgának az ura parancsot ad, egy bizonyos dolog elvégzésére, s az a munkára való idő alatt a saját kedvtelését üzi, akkor az a szolga bűnös abban, hogy gazdáját megkárosította, tőle az időnek egy részét, mialatt szolgálni kellett, ellopta. Ha valakire egy nagy összeg pénzt bízunk, hogy azt gyümölcsöztesse, s az ehelyett azt a pénzt heverteti, bűnös abban, hogy megkárosította megbízóját, s ez a bűne lopásnak és rablásnak mindazt, amit az ember Isten szolgálatától elvon, nem Isten céljaira használ. Isten, a föltétlen és egyedüli Úr ellen vétkszik az, aki egyetlen fillért, egyetlen gondolatot, kezevonását, egyetlen sor írását vagy elkészített egyetlen munkáját is, nem neki, az Ő szolgálatára szánta. Isten tehát feltétlen, teljes, odaadó szolgálatot kíván.

Ha most látjuk, hogy ilyen felelősség áll fenn részünkről Isten iránt mindennel ami csak a miénk, akkor világos, hogy a pénzünkkel és vagyónunkkal is felelősek vagyunk Isten előtt.

Itt először is egy tévedést kell helyreigazítanunk, amibe gyakran esnek az emberek, mikor azt állítják, hogy Isten ígéje a Biblia elítéli a vagyont s Krisztus némely nyilatkozatából azt akarják kimagyarázni, hogy Ő különösképen beszélt a gazdagok ellen. Úgy szoktak megemlékezni róla, mint aki a kapitalizmusnak ellensége és a „nincsetlen“ szegények barátja és jótévője volt. Nem lehet itt sokat beszélni erről a kérdéssel, de mégis meg kell jegyezni, hogy a Biblia sehol sem kárhoztatja a gazdagságot, mint olyat, és nem dicséri a szegénységet, mint olyat. Krisztus nem a szegények barátja, hanem a bűnösök barátja, aki gazdagot és szegényt fölvesz, aki hozzá fordul, s gazdagnak, szegénynek nem ad

* Részlet A sáfárkodó egyház címen sajtó alatt levő füzetből.

semmit, ha nem alázza meg magát előtte. De viszont nagyon világosan megmutatja Isten igéje azokat a súlyos veszélyeket és kísértéseket, melyek a gazdagsággal járnak, a kevélység, önieteltség, uralomvagy, önzés, mások megkárosítása kísértéseit. A gazdag ifjú nem azért nem jutott be Isten országába, mert gazdag volt, hanem, mert nem akart megvalni a vagyonától s jobban ragaszkodott ahhoz, mint Krisztushoz.

Ma is úgy van, hogy a vagyonnal nagyon sok kísértés jár, sőt e kísértések ma még növekedtek. A pénznek a rettentő hatalma, melyet az előbbi fejezetben láttunk, ma talán még jobban, mint akkor, próbálja magának megszerezni az embereket és kizárólagos hatalmat biztosít felettük. Ma még nehezebb a vagyonunkkal szolgálni Istennek. De épen ilyen súlyos kísértése van a szegénységnek is. A mai súlyos gazdasági világhelyzetben ezek a kísértések is megnövekedtek. A más vagyonára való áhítozás, a jobb sorsban élők iránti irigység és gyűlölet, jogtalan vagyonszerzés, elégedetlenség, zúgolódás, ezek mind a szegénységnek azon kísértései, melyek mindennütt fellépnek, ahol a pénzt nem Isten szolgálatára használják és avval nem úgy élnek. Minden időben áll, de ma jobban, mint valaha ez a megállapítás: „Minden rossznak gyökere a pénz szerelme.“ A bibliai özvegyasszony kezében a pénz áldás, Isten szolgálata eszköze volt, a Judás kezében átok, mely őt halálba és kárhózatba vitte. A keresztyén életben az egyik legnehezebb dolog: vagyonunkkal szolgálni Istennek.

Isten ebben föltétlen szolgálatot kíván, és a pénzzel való szolgálat csak következménye, mutatója annak, hogy az ember egész életének szolgálata hova irányul. Ez határozza meg, hogy az eléje kitűzött célt szolgálja-e, vagy a pénz rabságába esett. Nemcsak a tékozlással, vagy fősvénységgel lehet az ilyen szolgáltságba jutni, hanem azazal is, ha a saját igényeimet állítom szembe az Istennek való szolgálattal. De ha az egész életemmel és minden munkámmal ténylegesen elismerem és bizonyítom, hogy minden Istené, hogy én csak az általa adott javak kezelője vagyok, akkor eljutottam ahhoz a ponthoz, ahol az egész életem programját az Isten iránt való felelősség s az Ő javairól való sáfárkodás gondolata fejezi ki. Livingstone, a nagy kutató és misszionárius egyik afrikai bolyongása közben írta a naplójába ezeket a szavakat: „Semmi értéket sem tulajdonítok semminek, amivel bírok, csak a Krisztus országával kapcsolatban. Ha valamivel, amivel rendelkezem, szolgálhatom ez ország érdekeit, csak azért adom oda, vagy tartom meg, hogy ezáltal előmozdítsam annak dicsősé-

gét, akiben egyedül reménykedem most és az örökkévalóságban.“

Ha most ebből a szempontból nézzük, mi a pénz jelentősége a ker. ember számára, azt kell mondanunk, hogy annyit ér, amennyire azt Isten szolgálatára fordítja. Ebben a tekintetben a pénznek az a megkülönböztetése, ami olyan nagy szerepet játszott a mi életünkben, hogy sok, vagy kevés, Isten szempontjából teljesen elesik. Isten előtt nincs sok, vagy kevés pénz. Senki sem dicsekedhetik azzal, hogy ő sokat bocsátott Isten rendelkezése alá es senki sem bánkodhatik azon, hogy csak néhány lei volt, amivel Isten ügyét szolgálhatta. Minden attól függ, föltétlenül adta-e, igaz hitből és háládatosságból származott-e? Az igaz hitből származó néhány lei többet szolgál Isten ügyének, mint a hiúságból, vagy kényszerből adott százezrek. Súlyos tévedés azt gondolni, hogy Isten ügyének bármilyen pénz jó, csak sok legyen. Sok millió válik hasznavetelenné Isten ügyének nagy háborújában, míg apró fillérek hatalmas eredményeket szülnek. A három tallér a hallei árvaház alapítására elég volt, a kis velszi leány Jones Mari egy napi útja elég volt rá, hogy a Brit- és Külföldi Bibliatársaság megalakulhasson.

Azért az a pénz, amit Isten szolgálatára fordítunk, mindig mértéke annak, mennyire áll egész életünk Isten ügye szolgálatában. Egy egyházban is az adakozás mindig megmutatja, hogy az egyház tagjai mennyiben hordozzák lelkiükön Isten ügyét, mennyit áldoznak érte, mennyire látják meg azokat a szükségeket, melyeket az egyháznak ki kell elégítenie. A mi egyházunkban az egyház összes évi kiadásai közül annak csak egy harmadát hordozzák az egyház tagjai, s ebből az összegből az egyházkerület 100.000 önálló keresettel bíró tagja közül egyre átlagosan egy évi jövedelmének másfél százaléka, 63-ad része esik. Azt mondhatjuk, hogy nálunk átlagban ez a másfél százalék a mértéke az egyház ügyei és Isten országa iránti szeretetnek és odaadásnak. Ez a mi adakozásunk mértéke, olyan, amint volt az ószövetségben az, hogy mindenki a jövedelme tizedrészét adta Isten dicsőségére, vagy aminő a Zakeusé volt a Bibliában, aki egész vagyona felét a szegényeknek adta, vagy az özvegyasszonyé, aki egész vagyonát vetette a perselybe.

Ezen az úton lesz a keresztyén ember számára a pénz nem bálvány, mely megemésztí az életét, melynek áldozatul hozza egészségét, nemes gondolatait, emberi rendeltetését, hanem eszköz, mely Isten szolgálatára vezet, amely által ő maga is naponként közelebb jut a szolgálat igazi törvényéhez.

I. L.

ért, otthon hagyott családjáért. Ezért a lelkük bámulatosan érzékeny. Milyen gondoltsor, milyen érzésfolyamat lehet bennük egész nap és az álmatlan éjszakákon át! Kétségtelenül nem egészséges. A betegszoba zárt levegője, a test mozgás hiánya, a szomszéd ágyból jövő jajszó nem alkalmas arra, hogy egészséges gondolatokat termeljen. És mennyi kérdése van egy betegnek, ami nincsen rajta a láztáblán és amit nem árul el a pulzus! A lázas szemek mögött ott rejtőznek ezek a kérdések, de az orvos és ápoló tovább sietnek, várja őket a 19-es, a 18-as pedig ott marad az ő kérdéseivel. Kinek mondja el, kitől kap feleletet?

A beteg ember lelke, különösen, ha idegen helyen, kórházban, szanatoriumban tölti a megpróbáltatás idejét, a legnagyobb kisértéseknek és veszedelmeknek van kitéve. Viszont ugyanez a helyzet, helyes vezetés mellett, a legáldottabb alkalom lehet a lélek megerősödésére és a hitben való gyarapodásra. A református kórház tervét azért köszöntjük örömmel, mert alkalmat nyújt arra, hogy a beteg „otthon” legyen a megpróbáltatás ideje alatt, egy legyen a hite és reménysége orvosával, ápolójával (mekkora felelősséget fognak ezek hordozni!) együtt énekeljék betegek és gyógyítók reggel-este a zsoltárt és a lelkipásztor vezetése mellett olyan hatások alá kerüljön, amik kikísérik a kórházból, vissza az életbe, a munkába, melyre most már az egészen meggyógyult és a *Krisztusban meggyógyult* szív örömeivel és komolyságával néz.

Amíg a beteg test gyógyul, odatartani a beteg lelkét a Jézus Krisztus gyógyító hatása alá. Imádkozva gyógyítani és imádkozva gyógyulni: csak ez lehet a református kórház munkaprogramja. Szeretném felírni a homlokzatára: „az Ő sebeivel gyógyulunk meg!” Legyen *szíve* ennek a kórháznak és ez a szív ne szünjön meg azt dobogni: *mert nem adatott más név, amely által kell megtartatnunk, csak a Jézus Krisztus neve.*

Deák Ferenc.

Terjesszük a

**KÁLVINISTA
VILÁG-ot,**

mint a
romániai
magyar refor-
mátusság igazi
kálvinista ön-
tudatú, irányú
és szellemű
lapját!

Hírek a marosi egyházmegyéből.

I.

A marosi református egyházmegye *tanítói kara*, — számszerint 66-an, — folyó évi január hó 16-án Marosvásárhelyen *értekezletet* tartott. A magyar és román nyelvekből — Dienes Kálmán és Elekes Dömötör tanítók által — végzett sikeres próbatanítás után a gazdag és tanulságos értekezleti program következett: 1. Ferenczy Gábor elnök tanulságos beszámolója, 2. Kali Sándor udvarfalvi tanító értékes, nagyhorderejű felolvasása: „*A tanítók továbbképzése*”-ről 3. Adorjáni Zoltán ákosfalvai tanító eleven, sok indítást adó előadása: „*A téli felolvasó esték és dalárdák programja*”-ról, 4. Szekeres János marosvásárhelyi el. isk. igazgató előterjesztése: „*A tanítók állami nyugdíj illetményei*” tárgyában. Az egyes előadásokat élénk és tanulságos megbeszélések követték.

A Kali Sándor felolvasásának a hatása alatt és indítványára kimondta az értekezlet:

1. Az ilyenfajta *tanítói értekezletek* rendszeresítését.

2. A tanítók önképzése érdekében az *egyházmegyei tanítói könyvtár* létesítését, melyhez minden tanuló beírása alkalmával 10 leivel köteles hozzájárulni. Ezen összeg egyházmegyénkben — 3000 ref. iskolába járó tanuló után számítva — évi 30.000 leit fog e célra eredményezni.

3. Majd az értekezlet a marosi egyházmegyei tanítók számára az alábbi három *pályatételt* tűzte ki:

a) *Az elemi iskolai vallásérkölcsei nevelés fontossága és módszerei.* Díja: 1000 lei.

b) *A szeretet, mint a fegyelmezés eszköze.* Díja: 500 lei.

c) *Arany János: Toldi-ja első énekének minta-leckeszerű feldolgozása.* Díja: 500 lei.

A *pályadíjakat* dr. Mester Gábor szanatoriumi főorvos aa. ajánlotta föl s ezzel megadta az *első áldott lendítést* a református felekezeti tanítók oly nagyon kívánatos továbbképző munkájának.

II.

A marosi egyházmegye *lelkészi kara* folyó évi január hó 22-én Marosvásárhelyen áldottan termékeny *konferenciát* tartott, amelyen

1. Péter Sándor az I. Kor. XIII. rész alapján intette az atyafiakat több szeretetre, szorosabb kapcsolatra.

2. Kováts Benedek „*A halál és az örökélet reálitása életben*” címen adott elő megdöbbentően eszméltető elmélkedést.

3. Váradi Albert „*A lelkipásztorok együttműködésének szükségességét és lehetőségeit*” tárgyalta, e nagy cél megvalósulását váró és vágyó prófétai tüzzel és sóvárgással.

4. Biró Mózes: *Az új valláskönyvek mellett* tett, — ha kell, érettük a vértanúságot is vállaló *bizonyosságot.*

5. S végül Szabó Frigyes: „*Pásztori látogatások és evangéliumi tratterjesztés*” címen adott megszívlelésre és követésre méltó útmutatásokat.

Minden előadást élénk és termékenyítő hozzászólások követték.

testvérkéjét. Bár én ezt nem hiszem és nem teszem fel róla.

— Hanem végezetül is van nekem ebből az alkalomból egy kérészavam az Erdélyi Irodalmi Társasághoz, s annak igen érdemes elnökéhez, Dózsa Endre tisztelt barátomhoz. Ha van a Társaságban ez időszertint egy üres hely: töltsék azt be a parokhiális képek derűs lelkű, szelíd kedves humorú költőjével: Csekme Ferencsel.

Bizony mondom, hogy megérdemli. S hogy sem tisztább, becsületesebb világnézetű, sem magyarosabb lelkű íróembert keresve sem találhatnak ma Erdélyben nála.

Temesvár, 1930. március elején,

Szabolcska Mihály.

*

Csekme Ferenc-ről szóló megemlékezésünket „Képek a paróchiáról” c. műve IV-ik kötetének a megjelenése tette aktuálissá. A „Kálvinista Világ” erkölcsi kötelességének érezte, hogy Csekme Ferencről, a kálvinista paróchiák melegsívű poétájáról hírt adjon a világnak. Elsősorban a mi szívünkhöz szól, de egynehány olyan írása van Csekme Ferencnek, amelyek az igazi magyar szívű olvasóközönségnek mindig kedves és lebilincselő olvasmánya lesz. Itt közöljük rövid életrajzát:

Született 1860 június 7-én Zabolán, Háromszékmegyében. Édesapja Tamás, bányatiszt volt az abrudbánya-verespataki aranybányáknál. Az 1848-iki szabadságharc idején azonban menekülnie kellett és hazamenvén, szülőfalujában „az ősi rögön”, mint kispazda élt tovább.

Középiskoláit és a theológiát Nagyenyeden végezte. Már diákkorában irodalmi tevékenységet fejt ki (kezdő pap korában első tehenét, önképzőkori pályatételek elnyert arányaiból vette). Az 1884—85. tanévet a berlini egyetemen töltötte. Itt, a német nyelv elsajátításán kívül, a theologiai tudományokban is teljes felkészültségre tett szert. Theologiai munkássága ez időtájt kezdődött, behatóan foglalkozván különösen a keleti vallásokkal és azok morál-filozófiáival. Cikkei ez időtől kezdve jó néhány esztendeig egymásután jelentek meg, az összehasonlító vallástudomány köréből, nagyrészt az akkori Protestáns Közlönyben. S bár munkássága nem fejlődött ki egy egységes műben, apró tanulmányai is mint kiválóan felkészült s Isten áldotta karizmákkal rendelkező teológus állítják elének.

Külföldi tanulmányútjáról hazatérve, Nagyenyeden lett segédpap Szilágyi Farkas mellett, egyben contrasenior a Bethlen főiskolában. Innen hívja meg a görögényi egyházmegyében levő gernyeszegi gyülekezet rendes lelkészéül 1887 július 3-án. Itt szolgálja ma is az Urat. Odaadó, hű munkásságát paptársai és az egész egyházmegye kezdetől fogva elismeréssel és köztisztelettel méltányolta. Előbb, mint aljegyző sáfárkodik, gyülekezetének erős kezű építése mellett az egyházmegyében, majd tanügyi előadó és főjegyző, végül húsz évig mint esperes vezeti a „minta traktust.” Két cikluson keresztül igazgatótanácsos is volt.

1891 jan. 27-én feleségül vette Muzsnai Antóniát, Muzsnai József sóváradi pap unokáját, kit is 1900-ban elveszítvén, 1901 július 30-án Pap Ilonát veszi nőül, Dr. Pap István kuriai tanácselnök húgát, Péterffy József volt marosvásárhelyi pap és marosi esperes unokáját. Kettős házasságából 12 gyermeke született, kik közül jelenben él 5.

Dr. Mátyás Ernő: *Életforrások. Tanulmányok, — előadások —* címen. Szerző kiadása. Sárospatak, 1930. Nyolcadrét alak 183 lap. — Dr. Mátyás Ernő neve sok olvasónk szívében nemcsak ismeretes, de melegen, jó emlékek derűjétől kedvesen csendül meg, amint elhangzik. Jónéhány év óta a híres pataki skhola professzora, jelenleg igazgatója s mint ilyen a magyar kálvinista ifjúság egyik legjobb és legrokonszenvebb barátja. Előttünk fekvő, szépen kiállított köfete jórésztben olyan előadásokat és tanulmányokat tartalmaz, amelyek elsősorban a kálvinista magyar ifjúság szívéhez és eszéhez apellálnak. A református öntudat; a kálvinista jellem; az ige; az imádság; a keresztényen vallás és theologia a lelkészsképzésben; a magyar lélek és az evangelium; a kálvinizmus, nemzetformáló hatalma; az én kettsége; a békesség, amely minden értelmet felülhalad; az én szociális felelősségem; az evangelium szociálizmusa; kálvinista nevelés; a gyermek; örök ifjúság; világ megtartó ifjúság; jövőbenezés stb. kérdések képezik a Mátyás Ernő könyvének gazdag tartalmát. Tanulmányait értékesé teszik: mindenekelőtt azok a tiszta elvi szempontok, amelyekből nézi a kérdéseket, a finom és gondos lélektani elemzések, amelyekkel a kérdéseket kibontja. Nincs ebben a könyvben sehol semmiféle cicoma, felesleges frázis; nem akar nagyokat mondani, hanem egyszerűen, közvetlenül, minden irodalmiaskodó affektáció nélkül, mondja el azt, amit világos értelemmel megfogalmazott, közvetlen szemléletben meglátott s meleg, közvetlen szavakba lelkéből kiömlött. A legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe a Mátyás Ernő könyvét. Ajánljuk azoknak, akik nemcsak azért olvasnak, hogy az időt eltöltsék, hanem azért, hogy lélekben elmélyüljenek, épüljenek és gazdagodjanak. T. S.

Színház.

A mai színházi válságról beszélni nem alaptalan. Moszkvától Londonig nemcsak a színházak igazgatói és színészei, hanem maguk az írók és kritikusok is érzik, hogy az, amit adnak, épen az erkölcsi alaphól kifolyólag, nem megfelelő. Az amerikai darabok szenzáció tempója (Mary Dugan bűnpörc) és szentimentalizmusa (Ábris Rózsája) nem elégítheti ki az európai ember kultúrkváncalmait, mert szemben Amerikával rendelkezik oly tradícióval, melyet *Shakespeare, Molière, Katona, Goethe, Lessing, Madách* hagytak reájá. E kor

legnagyobb rendezőjének: Reinhardtnak programja is elárulja ezt a nagy válságot, kénytelen visszamenni Shakespearehez s hogy új és jobb színüt adhasson, mint a mai írók, kénytelen panflettet csinálni, Hamletet frakban bemutatni. És bár láttunk epigoni törekvéseket, (*Pirandello*: IV Henrik-je, gyenge Shakespeare imitáció) és bár az írók multba is visszamennek darabtemáért, ezek mégis mind magukon viselik korunk felszínes, sekélyes szemléletét. Ennek az állapotnak a javításán legnagyobb szolgálatokat teszi napjainkban a kérlelhetelen berlini kritikus: Alfred Kerr, aki kritikáival (a „Berliner Tageblatt”-ban jelennek meg), máris új irányt adott — és mondhatjuk: elmélyülést — a német színműírásnak. Például felhozhatjuk azokat a darabokat, melyek szemüket a gyermek felé fordítják, így *Speyer*: Gimnasiasten (Gimnázisták) és *Martin Lampel*: Revolte im Erziehungshaus (Forradalom a nevelőintézetben) c. darabokat. Fájdalommal kell megállapítanunk azt, hogy korunk igazi nagy írói: Bernhard Shaw, Th. Mann, G. Hauptmann habár klasszikus értékűek, Európa színpadain sem uralkodnak mindenütt, még nem kerültek a magyar színpadra. Miért? Azért, mert a magyar „színházcsinálást” olyan nevek uralják, mint Fodor László, Lengyel Menyhért, Biró Lajos, akik nagyszerűen ki tudják használni korunk lethargiáját, akik lehetnek ugyan nagyszerű színpadi technikusok, de elmélyülést egyik darabjuk sem nyújt. Azonban vannak íróink, akik tudnak nemcsak a mai magyar közönség, egyenlő 90%-os zsidó közönség, hanem európai közönség mélyebb kíváncságnak megfelelő darabokat is írni, anélkül, hogy speciálisan magyar vonatkozásokat ne emelnék ki. Értjük ezalatt elsősorban *Móricz Zsigmond*: *Légy jó mindhalálig* c. darabját, amely végre egy olyan darab, amely klasszikus értékű s megdöbbenve látjuk itt Erdélyben is: mégsincs közönsége. Miért? Miért van az, hogy *Benámy Sándor*: *Kajüt* c. malacságát telt házak örjönték végig — az újságok nem éppen kedvező kritikája csak fokozta az érdeklődését a közönségnek —, miért van az, hogy *Hunyady Sándor*: *Juliusi éjszakájáról* hetekkel ezelőtt megkezdték a cikkezéseket, holott agyon kellene hallgatni ezt a darbot minden jóízű embernek. Miért van az, hogy a mai közönség ásít és unatkozik, régi-módiságról beszél, ha valamelyik klasszikus darabot a színház műsorra merészeli tűzni? A bérlők visszamondják azonnal bérleteiket, ha a színház nem szolgált nekik érzékekre felépített — ha lehet egyáltalán érzékekre építeni! — pikantériákat. Ahogy mondani szokták, a levegőben van ez a dekadencia s a miért-re is ez ad feleletet. Nem kell a mai közönségnek semmi, ami igazán hecses és klasszikus. Minél felszínesebb, minél érzékibb valamely da-

rab, annál nagyobb a sikere. Miért? Mi így adjuk meg a választ: *a mai modern emberből kiveszett a kritikai érzék. Elfogad mindent, amit az újságok s a plakátok telktüsmertlenül hirdetnek*, erkölcsösözösködést lát abban, ha akad egy-egy merész színházi kritikus, oázisként az erkölcsstelen világszemlélet nagy sivatagában, aki a szép-et, mint eszményt tartja nézőpontjául s akit a kritikátlan közönség tapsfergetegei nem hoznak ki sodrából.

Nem tartjuk magunkat ilyen oázisoknak. Valószínű, hogy kritikáink, amiket a Kálvinista Világban ezután az erdélyi színpadokon futó darabokról írni fogunk, irodalmi fogyatékosággal bírnak majd, de vezérünk a jóízű s a keresztyén ember világszemlélete lesz. Ebben a perspektívában úgy hiszem segítségére leszünk azoknak, akik meggondolják, hogy milyen darabba is menjenek el, akik az előzetes színházi jelentések színes riportjainak nem ülnek fel. N. és N.

MEGHIVÓ

a Nagyenyedén, i. évi április 23—26-án tartandó tudományos teológiai konferenciára.

Napjaink tudományos teológiai törekvései, szövevényességüknél fogva, mind nehezebbé teszik a velük szemben való állásfoglalást, a gyakorlati következményeik pedig sok személyi feszültséget, sőt harcot idéztek fel az utóbbi években. Ennek a szituációnak az öntudatos felismerése és egyházunk javára való hasznosítása érdekében, elhatároztuk, hogy folyó évi április hó 23—26-án, Nagyenyedén az ősi Bethlén-Kollégiumban, — tehát abban a városban és azok között a falak között, ahol a magyar protestáns teológia legöntudatosabb és leghatározottabb teológiai állásfoglalása megtörtént s az ennek megfelelő teológiai irány született és felvirágozott — egy kifejezetten tudományos teológiai konferenciát rendezünk, amelyre egyházunk érdeklődő vezetőit, lelkipásztorait és tanárait szeretettel meghívjuk.

A konferencia programjába a következő előadásokat vettük fel:

1. Április 24.-én d. e. 9—12: *A dialektikai teológia, mint a teológiai irányok korrekciója*. Előadó: Dr. Tavasz Sándor.
2. Április 24.-én d. u. 4—6: *Theológiai feladatok Erdélyben*. Előadó: Dr. Makka Sándor.
3. Április 25.-én d. e. 9—12: *Az exegesis problémái*. Előadó: Maksay Albert.
4. Április 25.-én d. u. 4—6: *A kijelentés és a pedagogia*. Előadó: Dr. Imre Lajos.
5. Április 26.-án d. e. 9—12: *Az igehirdetés tényezői*. Előadó: Dr. Gönczy Lajos.

Az érkezési nap a konferenciára április 23, távozási idő 26-án délután.

A konferenciára jelentkezők szállást a városban, magánházaiknál nyernek, az étkezésről a Kollegium konviktusa gondoskodik, naponként 70 lei, tehát a három napra (és pedig 23-án vacsora, 24-én és 25-én reggeli, ebéd, vacsora és 26-án reggeli és ebéd) 210 lei fejében. A jelentkezési díj személyenként 100 lei. Jelentkezni lehet a kolozsvári teológiai Fakultás igazgatójánál április 5-ig. Tekintettel arra, hogy a jelentkezők száma korlátozva van, kérjük, hogy a résztvenni óhajtók a jelzett határideig jelentkezzenek a theol. Fakultás igazgatójánál (Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 38, Református Teológia), mert a később jelentkezőket nem fogadhatjuk el.

Dr. Maklai Sándor
püspök,
a theol. Fakultás felügyelője.

Dr. Tavasz Sándor
theol. professzor,
a theol. Fakultás igazgatója.

A Bibliában található idegen szavak értelme.

(II. közlemény.)

Abbá arameus szó és atyát jelent.

Alfa és omega, a görög ábécének első és utolsó betűje.

Amalekíták = a Szentföldtől délre lakó arab néptörzs.

Belzebub-Baalzebub = az újszövetségben a Sátánnak a neve.

Cedrus = a Libanon-hegységben diszló 20—30 méter magas tűlevelű fa.

Eszterág = a gólyának a neve.

Faraó egyiptomi szó = nagy ház. Ez volt az egyiptomi királyok hivatalos címe.

Farizeusok, héber szó = elkülönítettek.

Filiszteusok, Kánaán nyugati részében lakó harcias néptörzs.

Gófer-fa ciprusfa, melyből tartóssága és kellemes illata folytán hajókat építettek és templomok falait vonták be.

Immánuel = velünk az Isten.

Iránstudók, a Szentírás tanulmányozását és magyarázását tartották életük legelső feladatának.

Ismaeliták, arabiai néptörzs, mely Ábrahámnak és az egyiptomi Hágárnak fiától, Izmaeltől származik.

Jásár könyve = Igaznak könyve, nemzeti énekek gyűjteménye.

Jebuzeusok, kanaáni néptörzs, mely Juda hegységében, Jeruzsálem vidékén lakott.

Jedidja = az Urnak kedves férfit, Salamon király mellékneve.

Jehova, helyesen Jahve, azt jelenti: vagyok, aki vagyok. Ez a neve Izrael Istenének, melyet a zsidók tiszteletből és szent félelemből a Kr. e. IV—III. század óta ki nem ejtenek, hanem helyette Adonái (= Úr) szót mondanak.

Jesurun, héber szó; igaz, kegyes férfiút vagy pet jelent.

Jóta a héber ábécé legkisebb betűje.

Kaldeusok, Jeremiás kora óta Babilonia lakosainak neve, később már Dániel könyvében a babiloniai bölcsek vagy csillagjósok és csillagászok neve.

A hejőpapi-i (Magyarország) református egyházközség tagjai fogadalmat írtak alá, mely szerint a Kálvin Szövetségének csak az lehet tagja, aki az alábbi 10 pontba foglalt ígéretnek alá veti magát: 1. A tizparancsolat és evangéliumi parancsok megtartása, 2. Nem káromkodik, 3. Vasárnap megszentelése, 4. Krisztusról való bátor bizonyágtétel, 5. Rendszeres Bibliaolvasás, 6. Gyermeknek Istenfélelemben és a református keresztyénségben való nevelése, 7. Rendszeres templombajárás, 8. Urvacsoravétel, 9. Embertársak, de különösen „hitbeli testvérek” segítése, 10. Az egyházi fenyték felvétele.

Poroszországban rendeletileg törölték az iskolai bizonyítványokból a magaviseleti osztályzatot.

A Vöröskereszt alapítójának a genfi származású Henry Dunant-nak, aki évtizedekkel ezelőtt halt el, most emléket állítanak a zürichi temetőben. Az emlékmű homlokzatán a dombormű egészségügyi katonát ábrázol, amint sebesült katona fölé hajol. A leleplezési ünnepély folyó évi május 8-án lesz.

A svájci református egyházak zsinatai újabbban több ízben foglalkoztak a hadiszolgálat és a keresztyénség viszonyának a kérdésével. A zürichi zsinatnak a radikális pacifista csoportja nemrég azt indítványozta, hogy a zsinat foglaljon állást azok védelmére, akik lelkiismereti okokból vonakodnak az általános hadkötelezettségüknek eleget tenni és fejezze ki azt az óhaját, hogy a katonai törvényszékek az ilyenekkel szemben a legenyhébb büntetést alkalmazzák és ne fosszák meg őket polgári jogaitól. A zsinat azonban 93 szóval, 41 ellen elvetette az indítványt és fenntartás nélkül kimondotta a nemzeti önvédelem és a katonai szolgálat szükségességét. Ugyanilyen határozatot hozott a berni zsinat is. Míg az aragaui zsinat most küldött ki egy bizottságot a kérdés tanulmányozására.

A csicseri református egyházközségben 1786-ban a káromkodó egyéneket első ízben 12, másodikban 24 vesszővel, harmadikban pedig az egyházból való kirekesztéssel büntették.

Londonban Alexander Forsyth skót lelkésznek az emléktábláját leplezték le a napokban. Ez a skót lelkész találta fel ugyanis a napoleoni háborúk idején az egyik legnagyobb hadászati jelentőségű fegyvert: a gyutacsos puskát.

Belgiumban termelnek a legtöbb rádiumot. Évenként kb. 100 grammot. A rádium, mely az orvosi tudományban is oly jelentős helyet biztosított magának, végtelen drága. Egy gramm, a mi pénzünk szerint kb. tíz millió lei.

Angol kimutatás szerint világháboruban 1.098,919 angol katona esett el.

A sárospataki református kollegium előjárósága, tanári karával és az ifjúsággal egyetemben, a kollegium négyszázados jubileumának, méltó keretek között leendő, megünneplésére készül.

A sárrétudvari (Magyarország) ref. egyházközségben minden esküvő alkalmával az újpár egy teljes Bibliát kap ajándékba.

A komáromi egyházmegyében esperesi rendelkezés folytán minden egyházközségben kivétel nélkül bevezették a vasárnapi iskolai tanításokat.

A nagymegyeri ref. egyház gyülekezetében két hét alatt 31 teljes Biblia kelt el.

Amerika és Európa közötti rendszeres és veszélytelen személy-, csomag- és levél- légiforgalom a megvalósulás felé közeledik. Az Atlanti-óceán első úszószigetének a megépítéséhez, — ahová a légi járművek a szükséghez képest majd leszállhatnak, — már hozzá fogtak. Egyelőre 8 úszósziget felépítését terveik. A szigetek pontonokon épülnek fel, anyaguk acél. Szélességük egyenként 200 méter, a hosszuk 600 méter. A szigetek egyenként egymillióhétszáz ezer dollárba, vagyis közel háromszázmillió leibe kerülnek.

A kopenhágai könyvkölcsönző vállalatok tulajdonosait beperelte egy dán író. A bíróság helyet adott keresetének, kimondván, hogy az írónak joga van a könyvét a kölcsönzői forgalomtól eltiltani, miután az író a könyvfogyasztás kölcsönzési formája megkárosítja.

Angliában törvény tiltja meg a tisztviselőnk férjhezmenetelét. Ha a tisztviselőnk férjhez megy, állásából azonnal elbocsátják, azonban szolgálati éveinek megfelelő végkielégítésben részesül.

A széki egyházmegye, magyardécei belmissziós köre folyó évi január 9-én Bálványosvárán és jan. 24-én Nyíresen, tartott református napokat a híveknek élénk érdeklődése mellett.

A Szathmári Iparosúthon Dalköre országos pályázatot hirdetett egy megzenésítendő jelige szövegére. A pályadíjat egyhangulag a „Solus Viator“ jelíge vers nyerte el, melynek a szövege a következő:

Hol zokogva, hol ujjongva, úgy ahogy a madár [dalolja

Vagy dörögve, zúgva, zengve, mint a zivatar.
Szárnyaló vidáman csengőn, vagy merengőn

Ajkról-ajkra, szívből-szívből szálljon át a dal. [elsóhajtva

Középiskoláink jövő tanévtől kezdve újból nyolc éves tanfolyamuk lesznek, de csak azokra nézve, akik főiskolákban óhajtják folytatni tanulmányukat. A többiek, akik megelégszenek a középiskolai tanulmányukkal, a hetedik liceumi osztály elvégzése után végbizonysítványt kapnak, ami kvalifikációt nyújt nekik arra, hogy állami hivatalokba, kereskedelmi pályára stb. lépjenek és megadják nekik az önkéntességi jogot is. De ezzel a bizonyítvánnyal nem jelentkezhetnek az érettségi vizsgára. Mert az előkészítő év, nem az érettségi után lesz, hanem középiskolai évek és az érettségi vizsga közé ékelődik.

Tervbe van véve az alsóbb osztályok tantervének a módosítása is, tekintettel arra, hogy bebizonyosodott, miként az alsó osztályos anyagnak három osztályra való összesűritése nem volt szerencsés gondolat és a hozzá fűzött reményeket nem váltotta be.

Végh Samu zilahi református kollégiumi igazgató, megállapított egyházi adójának 100 százalékos felemelését ajánlotta fel, olyan egyháztagok adójának fedezésére, akik súlyos anyagi viszonyaik miatt, egyháziadófizetésüknek képtelenek eleget tenni.

A nagyszebeni evangélikus egyházközség, figyelemmel súlyos gazdasági helyzetére, a birtokában levő történelmi nevezetességű és antikvitás szempontjából is szinte megbecsülhetetlen ősi egyházi kincseit, melyek régi szőnyegek mellett, oltárképek, harangok, kelyhek és három garnitúra aranyhimzéstű, nemes brokátból való egyházi ruhák, amelyek a szakértők szerint a XV. században készültek Flórenchen, — elakarja árvereztetni. Azonban a szászok körében mozgalom indult meg, hogy ezeket az ősi kincseket, bármily áldozat árán is, megmentsék.

Itten említjük meg, hogy a **kolozsvári református egyházközség** ugyancsak nehéz anyagi körülményei miatt a Kolozsvár főterén

levő nagy telek-komplexumát eladni szándékozik. Az ezen épületben elhelyezkedő Albina Takarékpénztárral alkudozások is folynak. Vajjon a mi kolozsvári református Hitestvéreink mit fognak csinálni? Elhagyják, hogy ez a minden tekintetben értékes házas telek idegen kézre kerüljön, vagy pedig miként a nagyszebeni lutheránus Testvéreink, az előtöke megmozdulásával minden áldozattal azon lesznek, hogy a minden időben nagy értéket képviselő és nagy jövőjű ingatlan megmaradjon az Egyházközség birtokában?

Dr. Gönczy Lajos kolozsvári ref. theol. tanár f. évi február hó 7-én a sárospataki theol. akadémián előadást tartott a kolozsvári református Theologia és theologusok életéről.

A budapesti angyalföldi református missziói egyház folyó hó 17-én nagyszabású estélyt rendezett a Zeneakadémián, melyen a beszédet dr. Ravasz László tartotta a templom építés szükségességéről.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület elrendelte, hogy minden egyházközség presbyteriuma évenként legalább kétszer olyan gyűlést tartson, amelyen nem egyházigazgatási ügyekkel, hanem kizárólag belmissziói ügyekkel foglalkozzanak.

Kolozsvárt folyó évi január 31-én és február 1-én megtartott lelkészképző vizsgára 16-on állottak. Közöttük volt Br. Kemény János és Molnár Margit női theologus is.

A Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége a budapesti diák-konferenciáját folyó évi április 13-án Virágvasárnapján tartja meg. A konferencia istentisztelettel kezdődik és rendszeres előadásokkal, csoportos Bibliatanulmányozásokkal folytatódik. Az nap este a régi képviselőházban irodalmi és művészestély lesz. A résztvevők megtekintik Budapest nevezetességeit is. A rádió studioja, Királyi palota, Koronázó etplom, Halászbástya, Híres budai épületek, Városliget, Ismeretlen katona sírja, Ezredévi emlékmű, Vajdahunyad vára, Anonymus és Washington szobra, Állatkert, Az ország zászlaja, Batthányi emlék, Kossuth szobor, Királyi kuria előcsarnoka, Parlament.

A konferencián résztvehet minden főiskolás református leány és fiú-deák. Jelentkezési határidő: 1930. március 20. Budapest IX. Lónyai-út 7. sz. Részvételi díj 11 pengő, ebben összes költségek, jelentkezés szállás, érkezés, féljegy, igazolvány ára, összes belépődíjjak bennfoglaltak.

A Nemzetközi Jóbarátság Világszövetségének Magyar osztaga múlt év december 19-én választmányi ülést tartott, melyen a világszövetségek által hozott határozatokkal foglalkozott. Ugyanakkor 1930. évre elnökké dr. Ravasz László ref. püspököt, helyettes elnökké dr. Raffay Sándor evangélikus püspököt választották meg.

Bertók Béla kárpátaljai református püspök legutóbbi püspöki jelentéséből vettük: „Vissza az egyetlen alaphoz: gyülekezeteinkhez, az itt heverő kincseket kell felszínre hoznunk. Minden ellen az a kifogás, hogy mindenhez pénz kell és ez van a legkevesebb. Én azt mondom, hogy pénz mindenütt van, ahol lélek van.“

A szárhegyi iparosság új székházának felépítésével példát mutatott úgy az egyházi, mint a világi alakulatoknak, egyesületeknek. A nehéz gazdasági viszonyok, a súlyos adóterhek mellett úgy oldották meg a székház felépítésének a kérdését, hogy a 80 ember sajátkezüleg épített magának kulturhajlékot. Egyik követ fuvarozott, a másik homokot, fát. A kőmives alapot pincét rakott, vakolt, az asztalos ajtót, ablakot készített, a szabó maltert hordott. A kifaró szor-

galomnak és erős akarásnak lett eredménye a szárhegyi új székház.

Gr. Mikó Imre erdélyi református Egyházkerületünk néhai főgondnoka 100 írva Egyszáz pengővel fizetett elő annak idején a **Sárospataki Füzetek** című egyházi folyóíratra, pedig akkor az említett folyóíratnak évi előfizetési díja csak 6 azaz Hat pengő volt. A mostani egyházilapok Kiadóhivatalai örvidenének, ha a mai egyház vezetői, irányítói legalább a rendes díjjal belépnének az előfizetők sorába.

A **Bethlen-kollégium** 1930 február hó 9-én Nagyenyeden Fejes Áron, volt rektor-professzor emlékére, emlékünnepelet tartott.

A **marosi egyházmegye** tanítóikara folyó évi január 16-án tartotta meg Marosvásárhelyt rendes évi értekezletét. Az értekezlet határozatilag kimondotta, hogy szükségesnek találja: 1. a hasonló értekezletek megszervezését egyházmegyénként, 2. a tanítók részére évenkénti tanfolyamok rendezését, 3. tanítói könyvtárak létesítését, 4. tanítók részére pályamunkák évenkénti kitűzését és 5. tanítói szaklap beindítását.

A **Kolozsvári Református Ifjúsági Keresztyén Egyesület** folyó hó 6-án tartotta meg rendes választmányi ülését élénk érdeklődés mellett. Ezen az ülésen számolt be László Dezső ifjúsági utazó titkár 1929 október—1930 március 1-éig terjedő időben teljesített munkájáról. E beszámolóból megtudjuk, hogy az említett idő alatt meglátogatta Székelyudvarhely, Brassó és Sepsiszentgyörgy vidékét, Kidét, Bogdándot, Nagyenyedet, a Maros és Kükküllő mentét, a Háromszéki falvakat, Fogaras és Nagyszeben vidékét és végül a Királyhágómellékét.

Fiú ifjúsággal találkozott 50 gyülekezetben, ifjúsági konferencián résztvett 6 esetben. Majd az „Ifjúsági Keresztyén Egyesületek“ egyetemes imahetének az anyagi eredményéről számolt be. Amely szerint 8856 Lei 75 bani perselypénz gyűlt be, amelyből a kiadások levonása után maradt 6997 Leu. Ebből 3555 Leut átadott a leánymunkának, 3542 Leut pedig a fiú munka nevében a J. M. C. A. világközpontba küldött be.

Mindezekon felül 14 gyülekezetben hirdette az igét gyülekezeti istentiszteleten, 14 gyülekezetben tartott vallásos esti előadást, részt vett 8 Nőszövetségi biblia órán, mint annak vezetője, tartott két szülői konferenciát, négy alkalommal vett részt lelkesítő értekezleten, illetve az IKE. Sz. O. találkozásán, 34 gyülekezetben keresett találkozást a leánybibliakörrel és végül 28 gyülekezetünk vasárnapi iskoláját látogatta meg. A választmány ezen kimerítő és örvidetés eredménnyel zárult beszámolóinak tudomásul vétele után áttért a Soli Deo Gloria által már most bejelentett és a nyár folyamán tervébe vett Erdélyi látogatási útjának az ügyére. Választmány örvidemmel vette tudomásul S. D. G. által hírül adott Erdélyi tanulmányi útját, és ennek megrendezésére egy bizottságot küldött ki. Állást foglalt azután a kolozsvári IKE. által a folyó tanévben rendezendő tanulmányi út mellett is. A terv szerint három ilyen út lenne. És pedig: Kolozsvár—Tordaszentlászló—Alsójjára—Borév—Turoczkó Torda és vissza Kolozsvárra, egy napos; Kolozsvár—Torda—Topánfalva—Abrudbánya—Zalatna—Gyulafehérvár és vissza Kolozsvárra; 3 napos és végül Kolozsvár—Vizakna—Nagyszeben—Fogaras—Brassó—Sepsiszentgyörgy, Málnásfürdő, Tusnád—Csikszereda—Gyergyószentmiklós—Marosvásárhely és vissza Kolozsvárra, — közben Szentanna tava, Torjai barlang, Gyilkostó, Békás szoros stb. stb. megtekintésére, kb. 8—9 napos. Ezen tanulmányi kirándulás megrendezését ugyancsak egy bizottság hatáskörébe utalta. — Végül áttért a Főiskolákba menő, középiskolát végzett Ifjak részére a tavaly kiadott és a f. évben újólág kiadandó úgynevezett „Tájékoztató“ ügyére. Határozata szerint, különös tekintettel a hírek szerint kilátásba helyezett középiskolai tanterv

megváltoztatására, — a kérdéses Tájékoztatót kiadni határozta oly formán, hogy abból felvilágosítást nyerhessenek azok a középiskolát elvégzett ifjak, akik főiskolára menni nem akarnak és más praktikus pályán avagy az állami hivatalokban szándékoznak elhelyezkedni, valamint a középiskola alsó tagozatát elvégzettek is, akik tanulmányaikat valamelyes oknál fogva tovább folytatni nem tudják, avagy nem akarják, egyidejűleg pedig a Főiskolákra beiratkozni akarók részére úgynevezett „Tudakozódó“ iroda felállítását vette tervébe, mely a kolozsvári ref. Theológián nyíllik meg és az egész nyári vakációban is rendelkezésére fog állani mnidazoknak, kik valamelyes irányban felvilágosítást kívánnak szerezni, tanügyi kérdésekben.

A **bukaresti magyar református vasárnapi iskolák** növendékei saját pénztáruk javára folyó évi március 2-án gazdag és eleven műsoros délutánt rendeztek.

A **Kolozsvári Református Ifjúsági Keresztyén Egyesület** a szegény sorsú theologusok felsegélyezése céljából, igen jól sikerült műsoros estélyt tartott Kolozsvárt 1930 február hó 27-én.

A **marosvásárhelyi református Nőszövetség** folyó évi február 23-án tartotta meg nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében, igen élénk és tartalmas programú vallásos estélyét.

Nagykárolyban az újjáéledt Kölcsey Egyesület folyó évi február hó 22-én tartotta meg, a legteljesebb siker jegyében, első programmos kulturestélyét.

A **szatmári bibliakörök** az Ifjúsági Bethlen-nap alkalmából kimondották, hogy közösen vállalják a nagyváradi árvaházban egy, általuk kijelölendő árva teljes évi eltartását.

Az Egyházat nem csak szeretni, de áldozni is kell érte.

A **marosvásárhelyi Református Nőszövetség** folyó évi február hó 22-én tartotta meg rendes évi közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett. A gyűlés „Te-benned bíztunk“ zsoltár eléneklésével kezdődött, majd Bíró András református lelkes ímája után a titkári jelentés következett. A titkári jelentés a Nőszövetség egész évben teljesített áldásos működéséről számolt be és ebből megtudtuk többek között, hogy mily szép eredményt értek el a szegény gyermekek ruhával, lábbelivel való ellátása és naponként rendszeres tejszegélyben való részeltetés által. Mindezekon felül házbér, fa, tandíj címén is jelentős összegeket fizetett ki az arra rászorulóknak. De eközben nem felejtkeztek meg a két felekezeti iskola sorsáról sem.

Az **ilyefalvi Nőszövetség** folyó évi február hó 23-án tartotta meg műsoros szeretetvendégségét, a református hívek nagy érdeklődése mellett.

A **Szemerja-városrészi református egyház presbyteriumát** a sepsi egyházmegye közigazgatási birósága a jegyzőkönyvben előfordult szabálytalanságok miatt feloszlatta. A presbyteri választó gyűlés, az új presbyteriumot folyó évi február hó 23-án választotta meg.

A **kolozsvári alsóvárosi református-parochiális kör leány- és legényszövetsége** folyó évi március 2-án a református Kollégium tornatermében igen jól sikerült műsoros estélyt tartott.

A **szászrégeni Iparos Bibliakör** az ottani református egyház javára folyó évi január hó 25-én a hívek általános nagy érdeklődése mellett vallásos estélyt rendezett. Bemutatásra került „Iskarióth“ című dráma.

Marosvásárhelyt a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság folyó évi március 2-án Br. Kemény János elnöklete alatt tartotta meg a VI-ik felolvasó estélyét.

Az **ujtordai református Nőszövetség** folyó évi február hó 23-án dr. Tavasz Sándor theol. igazgató és Maksay Albert theol. tanár közreműködésével úgy erkölcseleg, mint anyagilag fényesen sikerült vallásos estélyt rendezett. Az estélyt megelőző délelőtti istentiszteleten az új-tordai református templomban az igét dr. Tavasz Sándor theol. igazgató hirdette.